

SLOVENEK

Cene inseratov:

Enostopna petna vrsta malih
oglasov po Din. 1-50 in Din. 2-
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po Din. 2 50, postana itd.
po Din. 4-.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Naročnina

za državo SHS:

do preklica:

a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljeno na dom
mesečno 12

za inozemstvo:

mesečno Din 23

Sobotna izdaja:

v Jugoslaviji Din 20

v inozemstvu 40

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirajo se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglas,
zagreb 39.011, sarajev. 7563, praška in dunaj. 24.797.

Imamo prestolonaslednika!

Kraljevskemu domu Karadjordjevičev
se je rodil nov član, ki je po ustavi in sta-
tutih kraljevskega doma kot prvorojenec
prestolonaslednik, torej naslednik kralja
Aleksandra v državi Srbov, Hrvatov in Slo-
vencev.

Sedanji kralj Aleksander se ni hotel
členiti, dokler ni bil obstoj naše države
mednarodno vsestranski in do zadnje piči-
ce popolnoma zasiguran. Za to se je pred
dovršitjem ustave govorilo, da bi bili v
eventuelnem slučaju nasledniki prestola
princezinja Jelena, njen sin Vsevlad, stric
sedanjega kralja princ Arzen ali pa Arze-
nov sin princ Pavle. Z ustavo ni bila ta
kombinacija onemogočena, ker ustava ne
določuje, da bi si kralj ne sme določiti žen-
skega naslednika postranske linije.

Lani se je oženil kralj Aleksander z
romunsko princezino Marijo. Iz tega zaka-
nita zakona se je sedaj rodil moški po-
tomec, ki je že po ustavi določen za pre-
stolonaslednika. S tem je za kraljevski dom
Karadjordjevičev rešeno prestolonasledni-
ško vprašanje.

Narodi države želijo zdravje materi
kraljici in novorojenemu prestolonasled-
niku!

Ustava o prestolonasledniku.

O kraljevskem domu in prestolona-
sledniku govori ustava v členu 55, 56, 57 in
58. Zakon Karadjordjevičev obstaja iz
zakona kraljevine Srbije in dosedaj ni bil niti
v javni objavljen. Drugih zakonov
ni, ki bi vsebovali določbe o kraljevskem
domu.

Najvažnejši je čl. 56. sedanje ustave,
ki se glasi: V kraljevini Srbov, Hrvatov in
Slovencev vlada Peter I. Karadjordjevič.
Kralja Petra nasleduje prestolonaslednik
Aleksander in njegovo moško potomstvo,
zakonitega zakona po redu prvorojenja.
Ako kralj nima moškega potomstva, bo od-
redil sebi naslednika iz postranske linije,
s pristankom Narodne skupščine. Za
kako rešitev je potrebna polovica in en član
od celokupnega števila članov Narodne
skupščine. — To je sedaj po rojstvu pre-
stolonaslednika odpadlo.

Belgrad, 6. sept. (Izv.) Med 1.30 in 2.55
je rodila kraljica Marija dete moškega spo-
la. Tako mati kakor dete sta zdrava. V Bel-
gradu se vrše radostne manifestacije mno-
ste.

Belgrad, 6. sept. (Izv.) Iz dvorskih
rogov doznavamo, da se bo novorojenemu
prestolonasledniku dalo ime Peter.

KRALJ NARODOM.

Belgrad, 6. sept. (Izv.) »Službene No-
vice« objavljajo sledeče:

Svojemu milemu narodu!

Nj. Vel. kraljica Marija je danes zju-
traj, dne 6. septembra porodila živo moško
dete, ki postaja po določilih čl. 56. naše
stavne ustave moj naslednik prestola kra-
jevine Srbov, Hrvatov in Slovencev z vse-
mi pravicami, ki mu pristojajo po ustavi in
statutih države.

Ko objavljamo to radostno vest svojim
dragim narodom, Srbom, Hrvatom in Slo-
vencev ter vsem ostalim državljanom naše
kraljevine, jim pošiljamo Svoj kraljevski
pozdrav!

Dano v Belgradu na kraljevskem dvo-
rju dne 6. septembra 1923.

Aleksander I., I. r.

(Podpisi ministrov.)

DRŽAVNI AKT O ROJSTVU.

Belgrad, 6. sept. (Izv.) Danes je bil
objavljen državni akt sledeče vsebine:
Podpisani, pozvani od Nj. Vel. kralja
Srbov, Hrvatov in Slovencev Aleksandra I.,
pristostvujejo ob porodu Nj. Vel. kralji-
ce Marije, so se sestali dne 6. septembra

1923 na kraljevskem dvoru v Belgradu ter
se prepričali, da je Nj. Vel. kraljica Mari-
ja, soproga Nj. Vel. kralja Srbov, Hrvatov
in Slovencev Aleksandra I. rodila živo mo-
ško dete danes, dne 6. septembra ob 2.55.

Za potrditev tega čina podpisani:

Minister prometa dr. Velizar Janković, I. r.,
namestnik predsednika ministrskega sveta,
minister pravde dr. Ninko Perić, I. r., kot
čuvár državnega pečata in Ljuba Jovano-
vić I. r., predsednik narodne skupščine.

IZVID ZDRAVNIKOV.

Belgrad, 6. sept. (Izv.) Zdravniki so
izdali danes sledeči izvid:

Nj. Vel. kraljica Marija je danes, dne
6. septembra 1923 ob 2.55 uri rodila živo
moško dete. Porod je potekel normalno.
Stanje kraljice-matere in deteta je vrlo
dobro.

Prof. dr. Aničić I. r., dr. Kohen I. r., dr.
Zdravković I. r.

KRSTNI BOTER.

Belgrad, 6. sept. (Izv.) Krstni boter
novorojenemu prestolonasledniku bo vojvo-
da York, ki je bil kum našemu kralju pri
njegovi poroki.

PROSLAVA V BELGRADU.

Belgrad, 6. sept. (Izv.) V saborni cer-
kvi je bila danes slovesna služba božja, ki
jo je opravil patrijarh Dimitrije. Svečani
službi božji so prisostvovali kralj Aleksan-
der v spremstvu kneza Arzena in prince
Pavla, vsi ministri, vsi v Belgradu navzoči
poslanci narodne skupščine in vsi visoki
državni dostojanstveniki in generaliteta. —
Belgrajska občinska uprava je imela sve-
čano sejo, na kateri je imel predsednik ob-
čine g. Marjanović slavnosten govor. Občins-
ki odbor je sklenil podariti Materinskemu
društvu znesek 150.000 Din.

SEJA MINISTRskega SVETA.

Belgrad, 6. sept. (Izv.) Ob pol osmih
zjutraj se je vršila seja ministrskega sveta,
na kateri je bilo sklenjeno, da se o važnem
dogodku takoj brzojavnim putem obveste
vsa naša poslaništva in konzulati v inozem-
stvu, da se narodu potom svečanega mani-
festa javi radostni dogodek — rojstvo pre-
stolonaslednika, da se vojski da priliko, na
svečan način praznovati veseli dogodek, ki
ga je doživel vrhovni poveljnik naše vojs-
ke, kralj Aleksander I.: vojaštvu se dovoli
odmor, priboljšek, vino itd. Izide tudi ukaz,
ki ga pripravlja minister pravde dr. Ninko
Perić o amnestiji političnih in nekaterih
ostalih zločincev. Program za nadaljne sve-
čanosti se izdela tekom prihodnjih dni.

MANIFESTACIJE V BELGRADU.

Belgrad, 6. septembra. (Izv.) Povo-
dom rojstva prestolonaslednika je ves
Belgrad v zastavah. Trgovine in delav-
nice so zaprte. Borza danes ni delovala.
Ob 8. uri zjutraj je bil obhod kraljeve
garde z godbo na čelu po mestu.

Belgrad, 6. septembra. (Izv.) Popol-
odne je »Srnao« (srbska nacionalistična
organizacija) priredila manifestacije
pred dvorom. Kralj se je zahvalil. Ob 8.
uri zvečer je prišla pred dvor povorka z
vojaštvom na čelu. V povorki so Orjunci
manifestirali za Orjuno. Vsled tega je
prišlo do spopada med Orjuno in člani
Srnao. Predsednik belgrajske občine
Marjanović je pozdravil kralja v imenu
belgrajske občine. Kralj se je prisrčno
zahvalil.

DEMONSTRACIJE V ZAGREBU.

Zagreb, 6. septembra. (Izv.) Nocoj
je skupina Orjuncev manifestirala po
Ilici. Med potjo so vzklikali tudi proti
Radiću. Pri Primorski ulici jih je pri-
čakala hrvatska nacionalistična mladi-
na, ki je klicala: Živel Radić, živele re-
publika! Prišlo je do hudega spopada.
Padlo je tudi več strelav. Vojaki in oro-
žniki so demonstrante končno razgnali.

Grško-italijanski spor.

Pariz, 6. sept. (Izv.) V nasprotju z ne-
katerimi oficioznimi listi se »Journal des
Débats« energično izreka za hitro rešitev
grško-italijanskega spora v smislu takoj-
snje izpraznitve Krfa, ako se Grčija podre-
di mednarodno naloženim ji obveznostim,
da da primerno zadoščenje za janinski
umor. Obe državi se morata recipročno ob-
vezati, da spravita konflikt s sveta. List gra-
ja francosko diplomacijo, ki si ob tej aferi
zadovoljno mane roke. Kajti zasedba Krfa
je velika nevarnost za bodočnost in more
mednarodno ozračje zastrupiti ter imeti ne-
doglede posledice.

London, 6. sept. (Izv.) Oficijozna »West-
minster Gazette« piše, da zasedba Krfa,
najsibo tudi začasno, predstavlja ogroženje
interesov Jugoslavije in male antante.

Sofia, 6. sept. (Izv.) Bolgarska vlada
odločno dementira, da bi med Bolgarijo in
Italijo obstojala kakšna pogodba, naperje-
na proti Jugoslaviji. Bolgarija, ki je zapo-
slena s konsolidacijo notranjih razmer, se
na sedanjih mednarodnih dogodkih popol-
noma desinteresira in ostane strogo nev-
tralna.

Rim, 6. sept. (Izv.) Veliko pozornost
vzbujajo govorice, da se je Francija v gr-
ško-italijanskem sporu postavila popolno-
ma na stališče Italije. Te govorice potrju-
je do neke mere tudi agencija Stefani, ki
javlja: »Priateljsko držanje francoske vla-
de in simpatije večine francoskega tiska in
francoskega javnega mnenja na Italijo in
naglašanje solidarnosti v sedanjem trenot-
ku je srce italijanskega naroda globoko
ganilo. Prevladuje prepričanje, da bo to dr-
žanje Francije rodilo najboljše uspehe za
dobro razmerje med obema velikima prija-
teljskima in zaveznikskima narodoma.« —
Tudi »Temps«, ki splošno velja za glasilo
francoskega vnanjega urada, je priobčil ze-
lo značilen stavek, napisan v prilogi Italije
in proti Angliji in Grčiji, v katerem zanika
veljavnost cele vrste raznih v sedanjem
trenotku za Italijo neprijetnih mednarod-
nih pogodb in proti pozivu Grčije na Dru-

štvo narodov in svetuje Grkom, naj ne raču-
najo na nikako tujo pomoč.

London, 6. sept. (Izv.) »Daily Tele-
graph« poroča, da naperja Mussolini vse
sile pridobiti Francijo na svojo stran in po-
nuja Franciji konkretne kompenzacije za
pomoč. Predvsem obeta, da bo Italija pod-
pirala Francijo v ruskem konfliktu.

Rim, 6. septembra. (Izv.) Po poročilih
iz Janine so zakrivali umor laških dele-
gátov v razmejitveni komisiji člani pan-
epirotske organizacije, ki jo vodi polkov-
nik Bocaris in še nekaj višjih oficijev.

Pariz, 6. septembra. (Izv.) Italijanska
vlada je obvestila grško vlado, da stane
zasedba Krfa dnevno 1 milijon lir, ki jih
bo morala Grčija plačati. Grška vlada pa
izjavlja, da se bo vzdignila cela dežela, če
Italijani ne zapuste Krfa.

London, 6. septembra. (Izv.) Dippo-
matski sodrnik »Daily Telegraph« jav-
lja, da so se zastopniki Male antante zed-
nili v tem, da vse v Mali antanti združene
države izstopijo iz Društva narodov, če
Italija ne prizna avtoritete Društva naro-
dov in da bodo v slučaju italijanske mo-
bilizacije tudi one vpoklicale vojaštvo.

Rim, 6. septembra. (Izv.) »Agenzia
Stefani« dementira vest, da bi bila neka
italijanska vojna ladja napadla in potopila
grško torpedovko.

Rim, 6. septembra. (Izv.) Italijanski
višji komisar v Carigradu je sporočil tur-
ški vladi, da Italija ne priznava kompe-
tence Društva narodov za rešitev grško-
laškega spora.

Praga, 6. septembra. (Izv.) Dopisnik
»Prager Presse« je izjavil grški delegat pri
Društvu narodov, Politis, da presoja po-
ložaj pesimistično. Težko da bi mogla Gr-
čija izpolniti vse italijanske zahteve.

Pariz, 6. septembra. (Izv.) »Matin« raz-
pravlja o zvezi grško-laškega spora z re-
škimi vprašanjem in trdi, da se je o tem
razgovarjal Pašić s Poincarejem pri več-
rajšnji avdijenci.

Reško vprašanje.

Belgrad, 6. septembra. (Izv.) Aktiv-
ni minister je izjavil Vašemu dopisniku,
da vlada nima razloga, da hiti z odločit-
vijo v reškem vprašanju. Vlada bo po-
čakala na italijanski predlog in nato o
njem sklepala. Za sedaj vlada ni odpo-
slala nobenega predloga, s katerim bi
zahtevala nujno rešitev reškega vpraša-
nja. Vlada je bila vedno pripravljena, da
sprejme umesten predlog, pa je na stra-
ni Italijanov manjkalo dobre volje. Mi
stojimo na stališču rapallake pogodbe in
sanmargheritskega dogovora.

REŠKI FAŠISTI GROZE.

Zagreb, 6. septembra. (Izv.) Iz kro-
gov Zanellinih pristašev se poroča, da je
paritetna komisija 30. avgusta sklenila,
da prideta Baroš in Delta pod jugoslo-
vansko suvereniteto, Reka pa pod upra-
vo paritetne komisije. Italijanska vlada
je o tem sklepu obvestila reške fašiste,
ki so sklenili, da ne bodo pripustili biva-
nja jugoslovanskih članov paritetne ko-
misije na Reki. Zagrozili so, da se bo z
njimi zgodilo isto, kot se je zgodilo z
italijansko paritetno komisijo v Epiru.
Naša vlada se je v tej zadevi obrnila do
italijanske vlade, ki pa je odgovorila, da
v tem oziru ne more ničesar storiti, ker
ni v stanju obvladati narodnega ogor-
čenja.

Seja ministrskega sveta.

Belgrad, 6. septembra. (Izv.) Današ-
nja seja ministrskega sveta je trajala
od 5. do 8. ure zvečer. Najprej so reševali
tekoča vprašanja, nato pa so razprav-
ljali o novem agrarnem zakonu, ki ga je
predložil minister za agrarno reformo
Simonović. Ta zakon še ni definitivno
sprejet, ker zahteva minister ver dr. Jan-
nić, da se cerkvena posestva ne smejo
staviti pod agrarno reformo. — Seji je
prisostvoval tudi pomočnik zunanjega

ministra Ljuba Nešić, ki je prebral po-
ročila iz Rima. Naša vlada je dala posla-
niku v Rimu Antonijeviću nalog, da na-
pravi korake, da se pogajanja glede
Reke nadaljujejo in da dobi od italijan-
ske vlade predlog o rešitvi reškega vpra-
šanja ter ga pošlje vladi v proučevanje.
— Vlada je dobila poročilo, da se mini-
strski predsednik Nikola Pašić vrne po-
jutrišnjem. Zato se je dr. Ninčević spo-
ročilo, naj ostane v Zenevi, da brani tudi
naše stališče v italijansko-grškem sporu.
Na merodajnem mestu je Vaš dopisnik
zvedel, da stoji naša vlada na stališču
angleške vlade, da se čuva avtoriteta
Društva narodov. Nato je ministrski
svet razpravljal o reškem vprašanju. De-
finitivna odločitev bo padla po Pašičevi
vratitvi na kronskem svetu.

Razmejitev v Albaniji.

Dunaj, 6. septembra. (Izv.) »Wiener
Allgemeine Zeitung« poroča iz Rima: »Iz
Valone javljajo, da so jugoslovanski dele-
gati pri razmejitveni komisiji nujno napro-
sili komisiji prideljenega francoskega čast-
nika, naj odloži razmejitev v okolici Skad-
ra, ker Črnogorci ne bodo dovolili, da do-
bi Albanija tisto ozemlje. Jugoslovanska
vlada bi v nasprotnem slučaju morala iz-
javiti, da ne more jamčiti za telesno var-
nost francoske komisije. Ta korak je izzval
v Tirani in v Skadru velikansko senzacijo.
Boje se, da bi Srbi ne uprizorili kakega
koraka, ki bi položaj popolnoma izpreme-
nil.«

Rim, 6. septembra. (Izvirno.) »Piccolo
Giornale d'Italia« poroča iz Valone, da je
jugoslovanski delegat pri razmejitveni ko-
misiji pisal francoskemu polkovniku pi-
smo, v katerem ga prosi, naj odloži razme-
jitev na severozapadni meji Albanije v
smeri proti Skadru, ker se črnogorsko pre-
bivalstvo brani zapustiti Albaniji odmer-
jeno ozemlje. Jugoslovanska vlada ne mo-
re prevzeti nikakega jamstva za osebno
varnost francoske komisije. V Valono je

prišlo več albanskih poslancev, da se posvetojuje o položaju.

Dunaj, 6. septembra. (Izv.) «Daily Telegraph» poroča, da je jugoslovanski delegat pri albanski razmejitveni komisiji brzojavil načelniku francoske delegacije, kjer ga prosi, naj mejo na jugu Albanije takoj preuredi, ker ondotno prebivalstvo ne mara ostati pri Albaniji. Jugoslovanska vlada ne more delegaciji jamčiti za njeno varnost.

V razkroju.

Za vsako stranko z zdravim razumom pomeni opozicija osvežitev in okrepljeno njena organizacija. Svobodna kompromisov z realnim življenjem in drugimi strankami lahko zopet s čistim programom izvršuje na narod svojo privlačno moč. Njena prožnost v agitatoričnem in organizatoričnem delu raste, njen tabor se množi. A ravno nasprotno izkustvo doživlja jugoslovanska demokratska stranka, odkar je v opoziciji. Pristaši beže v druge stranke, organizacije usihavajo ali so brez življenja, časopisje se krči, vse volitve za različna upravna telesa so porazi, še zvesti pristaši so nesigurni, vstajenje postaja dvomljivo, vse znaki bližajoče se smrti. Jugoslovanska demokratska stranka je v razkroju.

Ako smo objektivni, moramo priznati, da so njeni prvaki predvidevali njen propad. Z mačjim zvijanjem so se hoteli prilagoditi v vlado, da bi držali pristase pri sebi z vsem, kar more korupcija z vladne strani v tem oziru nuditi. Še do najnovejšega časa so uporabili vsako priliko grožnje, prilizovanja, moledovanja in intrigiranja, da bi se priklopali v vlado. Za to tudi vsakdanji izbruhi infernalnega sovraštva proti Slovenski ljudski stranki, ki jim je dosedaj s svojo taktiko preprečevala dohod do vladnih korit.

V bivši radikalno-demokratsko-samoslojni koaliciji so opravljali demokratije službo goncev za centralizem. Omejimo se le na Slovenijo! V tesnem objemu s samostojnimi so spodbujali ugled in obstoj slovenske univerze, davili slovenski jezik v osnovnih, meščanskih, strokovnih ter srednjih šolah, agitirali za narodno jedinstvo, ki v praksi pomenja posrbljenje slovenskega naroda in ekstirpacijo slovenskega knjižnega jezika, usiljevali v vseh uradih in šolah cirilico, uničevali sistematično še ostalo samoupravo slovenskih dežel, uzakonili parcelacijo Slovenije ter bili hujši in strastnejši zagovorniki centralizma kakor Srbi sami. Mutatis mutandis je isto delo kot v Sloveniji opravljala demokratija tudi na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Vojvodini in Macedoniji. Vrtutega je ta ves svoj program proizvajala tako izzivalno in s tako zakonodajno in upravno nesposobnostjo, a zraven s tako intenzivno in obsežno korupcijo, da so tlačeni narodi in nadvladane pokrajine prehajale v obupno in nevarno vznemirjenost.

Sedaj hočejo demokratije v svoji zmedenosti, ki je lastna potapljaščim, vzbuditi v slovenskem narodu mišljenje, kako rožnato bi bilo v državi, ako bi jim Slov. ljudska stranka vsakokrat pravočasno ne podstavila noge, temveč huzarjem blagohotno pomagala v sedlo. Tedaj bi baže ne bilo ne kuluka, ne linearnega zvišanja davkov in doklad in — dalje ne morejo! Kajti breme in trdote vojaškega zakona so njihove zaluge, uradniški zakon njihovo delo iz časa

skupnega življenja z radikali in samostojnimi, ravnanje z invalidi in delavci je od njih uveljavljena metoda, odpuščanje politično neljubih uradnikov je demokratska iznajdba. Ako bi radikali, demokratije in samostojni ne bili uvedli centralizma, bi vsega tega ne bilo, ker bi se slovenski narod upravljal sam in bi avtonomne pokrajine imele dovolj moči, da se ubranijo vseh neljubih jim zakonov. Sicer pa je tudi vsak Slovenec prepričan, da ako bi demokratije bili v vladi, bi vse nove obremenilne postavice izpadle še bolj nepovoljno, in ob naših cestah bi stali danes orjunaški demokratije kakor nekdanji nemški valpeti z bičem, ki bi padel po hrbtu naših kmetov in delavcev na kuluku. Naturam non expelles furca!

Narodno napredna stranka se je zatekla na suho, da je potapljaščim ne potegne seboj na dno; samostojna stranka, ki jo kli-

čejo demokratije na pomoč, se je rajši sama na lastno roko vpisala v srbsko stranko; kar si želi korupcije ali je že koruptno, beži iz demokratskega tabora v radikale — demokratska stranka nudi sliko italijanske vojske pred Kobaridom.

Z radikalnim režimom niso zadovoljni ne Slovenci, ne Hrvati, ne pokrajine. A vsi so enodušno prepričani, da bi bilo gornje še samo povečano, ako bi v vladi bili tudi slovenski in hrvaški janičarji centralizma ter velerbski hegemonisti iz demokratske stranke. Za to je bilo dobro, da se tirajo najprej najnevarnejši in najkoruptnejši elementi v smrt. In demokratska stranka je danes že v polnem razkroju, ker je ubijala svobodno življenje narodov in zabranjevala konsolidiranje državne skupnosti. Ni je škoda, a škoda je imena in demokratske ideje, ki jo je jugoslovanska demokratska stranka istinito do tal kompromitirana.

Potresna katastrofa na Japonskem.

Pariz, 6. septembra. V Tokiju je potres porušil vse inozemske naselbine kakor tudi evropske poletne kolonije. Porušena so tudi poslaniška poslopja. Vsega skupaj je med inozemci povzročil potres do 40.000 človeških žrtev.

London, 6. septembra. V okolici Osake in Yokohame je bilo ubitih 500 inozemcev. Klub in francoska sirotišnica s 60 sestrami in 160 otroci sta se porušila do tal in pokopala pod seboj vse stanovalce. Od članov konzulatov je komaj kdo ostal živ.

Pariz, 6. septembra. Tukajšnji listi razpravljajo o učinku japonske potresne katastrofe v mednarodni politiki in gospodarstvu. Oslabljen Japonska bo zelo razbremenila ameriško zunanjo politiko; podobno olajšavo bo čutila Kitajska. V gospodarskem oziru bo potrebna katastrofa Ameriki in evropskim državam prinesla korist, ker bo Japonska kdove za kako dobo izključena od tekme na inozemskih trgih, na drugi strani bodo pa zlasti mnoge angleške zavarovalnice, ki so delale na Japonskem, težko prizadete, ker bodo morale poškodovancem izplačati ogromne

vsote. Neposredno je potres težko oškodoval 120 angleških tverdk, ki so bile tam naseljene.

Osaka, 6. septembra. (Izv.) Prebivalstvo v Tokiju, kar ga je še preostalo, se nahaja v obupnem položaju. V Yokohami je prišlo ob življenje tudi 5000 Kitajcev.

Pariz, 6. septembra. (Izv.) «Intransigent» javlja iz San Franciscu, da so v Tokiju izbruhnili novi nemiri. Zandarmerija je morala rabiti orožje.

London, 6. septembra. (Izv.) Francoski generalni konzul je mrtel. V Tokiju je mrtvih 240.000 oseb, 130.000 oseb pa ranjenih.

London, 6. septembra. (Izv.) Poslaniška poslopja Italije, Francije, Zedinjenih držav, dalje konzulate Švedske in Českoslovaške je potres popolnoma uničil. Poslopje angleškega poslanstva ni uničeno. Položaj je še vedno jako resen, ker primanjkuje živil v Tokiju in v Yokohami.

San Francisco, 6. septembra. (Izv.) Tukajšnja potresna opazovalnica je zaznamovala v zadnjih dneh okoli 200 močnejših in slabejših sunkov.

odvrnil od Anglije. Toda na merodajnem mestu v Berlinu izjavljajo, da Anglija Nemčiji faktično v porušnem vprašanju ni nič pomagala in da je bilo to vprašanje zanjo le objekt diplomatskega trgovanja s Francijo za druge interese svetovne politike. Zato bi Nemčija ničesar ne izgubila, ako bi angleško platonične obljube pustila vneimar. Sicer pa ni res, da kanceler smatra reparacijsko vprašanje za izključno nemško-francosko zadevo, ampak je slejkoprej mnenja, da je to internacionalni problem; ki se ima internacionalno med vsemi upniki in dolžniki rešiti. Najboljša pot k temu pa je brezdvoma direktni francosko-nemški sporazum.

Volitve na Irskem. Volitve za irski parlament so končane. Izvoljenih je 153 poslancev. Vladni stranki pripada 63, republikancem 44, del. stranki 15, agrarcem 15, neodvisnežem 16 poslancev. Ker republikanci nočejo položiti predpisane prisege, je skoro gotovo, da se bodo od Dail Eireanna absentirali in da bo vlada imela nad ostalimi opozicijskimi strankami 17 glasov večine. Število republikan-

skih poslancev, ki so nasprotniki irsko-angleški pogodbi, je, kakor se vidi, jakoznatno.

Velika antanta mora obstojati dalje. M. Poincaré je v Charlevillu imel govor, v katerem je izjavil, da je vsako besedo, ki gre za tem, da se zrahlja antanta med Francijo in Anglijo, smatrati za zločin. Istočasno se zavzema za nadaljni obstoj velike antante vplivni lord Rothermer v «Sunday Pictorialu».

Carigrad so angleške čete že zapustile. General Harington je priredil poslovilni banket turškim oblastnikom in za stopnikom časopisja. Tudi ostala cona obmorskih ožinah je torej docela od mednarodnih čet evakuirana. Tudi Francozi so se že vkrkali za Marseille.

Na govor kanclerja Stresemanna o govarja «Journal des Débats», da ga treba sprejeti z rezervo, toda brez pristranosti. Če se pasivna rezistenca v Poruhri neha in Nemčija ponudi realne garancije, bo storjen korak naprej za rešitev reparacijskega problema.

Katalonsko separatistično gibanje. Katalonija zahteva kakor znano, samoupravo. Ker se Španska vlada tega krčevito brani, se katalonsko avtonomistično gibanje čedalje bolj prevrača v separatistično in si je zapisalo na svojo zastavo odkriti odepitve od Španije. Ker so kulturne in gospodarske vezi med Katalonijo in Francijo odnekad zelo tesne in žive, ni čuda, da najbolj radikalno orientirani Katalonci iščejo v Franciji tudi politične opore. Zadnji čepotujejo najrazličnejša katalonska društva po Franciji ter se udeležujejo francoskih narodnih slavnosti. Ker je španska vlada proti temu v Parizu protestirala, so francoske oblasti nedavno Katalončanom v Parizu ob priliki nekega takega slavlja prepovedale nošnjo katalonskih zastav in sprevedu. To pa simpatij Katalončanov do Francije ne zmanjšuje. Ponovni težki porazi, ki so jih doživeli španske čete v Maroku, separatistično gibanje v Kataloniji le še bolj razpihujejo.

Postopanje z vojnimi žrtvami.

V zadnjih številkah «Slovenca» sta izšla članka, ki pojasnjujeta javnosti, kako se misli z redukcijami decimirati vojne žrtve in na nesocialen način rešiti njihovo vprašanje. V teh člankih se tudi z začudenjem omenja, kako more udruženje vojnih invalidov preko tega tak mirno iti, da se nič ne zgane. Tako domnevanje lahko napravi nezaupanje vojnih žrtev do svoje lastne organizacije in njenih predstavnikov, zato hoče udruženje vojnih invalidov dotične članke nekoliko natančneje pojasniti. Res je, da se je v zadnjem času začelo postopati z brutalno napram vojnimi žrtvam in sicer z zelo udarjajočimi metodami, s katerimi se misli končno rešiti vprašanje vojnih žrtev. Vršni se redukcija. Ministrstvo za socialno politiko je konstatiralo, da so posamezne nadpredne komisije postopale prepovršno in priznale velikim osebom pravico vojnih žrtev brez zakonske podlage. Invalidi so imeli sami me seboj priliko opazati, da se je to res velikih slučajih zgodilo in so večkrat sami zahtevali revizijo.

Ksaver Meško:

Legenda o sv. Ceciliji.

(Konec.)

Zavzeto in precej nevarno je vprašal vročerkvni plemič: »Kakšen angel? Kako ti naj tako čudo verujem, nevesta moja? Pokaži mi tega angela, sicer ti ne morem verjeti.«

Cecilija na to: »Kako ga naj vidijo tvoje oči, ko so pa še slepe od teme nevere! Ko bi se ti odprl pogled v skrivnosti božje, bi videl tudi angele božje.«

Valerijan: »A kako se mi naj odpro oči za take malo verjetne čudeže?«

Cecilija: »Vera v Kristusa Gospoda in voda sv. krsta ti jih odpreta.«

Valerijan: »In kje dobim to vero in tako čudotvorno vodo?«

Cecilija: »Pri škofu očetu Urbanu. Napišem ti zanj list. Stari Glaukos, moj zvesti služabnik in goreč učenec Gospoda, ti bo pokazal pot k njemu. Kadar te pouči in krsti, pridi spet, ženin moj. Do tedaj bom mislila nate z nevestinsko zvestobo in bom molila zate.«

Valerijan: »Dobro, nevesta moja, bodi tako.«

Se tisto noč je stari Glaukos povedel novega svojega gospodarja po skrivnih potih v podzemsko grobišča in skrivališča kristjanov zunaj mesta.

Več dni je ostal Valerijan pri starem papežu, ki ga je poučeval v resnicah in skrivnostih nauka Kristusovega, ga krstil in odpuščal z očetovskim blagoslovom.

Valerijan se je vračal v dom svoje

neveste z veliko, blažilno skrivnostjo v srcu, ki ga je vsega predelala; ni stopal več tako mladostno neugnano, nasilno skoraj, kakor poprej, ampak mirno, zamišljeno, kakor v sanjah, čudežno nežnih, a nebeško lepih, rajsko osrečujočih sanjah.

Ko je šel skoz vestibulum, hodnik z veliko dvorano, atrium, je privzdignil glavo in se je silno začudil: »Odkod ta sladki vonj rož? Saj je vendar zima!« Vstopil je v atrium in se je vznemiril. Čuj, iz sobice Cecilijine se glase Cecilijine orgle in cela vrsta glasov, čudežno nežnih in sladkih, da bi kar stal in poslušal. V hipu se je zbudila v novokrščenem stari, nasilna prav poganska: »Ha, obisk ima moja nevesta in brž zelo vesel obisk. Ali me je zato odpravila iz hiše?«

S tihimi, a razburjenimi koraki je prehitel atrium, naglo, na stečaj odprl duri v sobo Cecilijino, da bi planil na nevesto nevesto — a je v hipu omahnil za korak nazaj, dvignil roko in si obsenčil oči, zakaj skoraj oslepila jih je svetloba, ki mu je iz stanice Cecilijine zavalovila nasproti. Glej, Cecilija sedi ob orglah, okrog nje in najo pa plava v zraku cela množica angelov, ki trosijo na mlado pevko najkrajše, čudežno dehteče cvetje in pojo z njo himnus, sličen tistim, ki jih je slišal Valerijan pri službi božji v podzemskih rovih zunaj mesta, le neskončno nežnejši in sladkejši.

Cecilija je slišala, kako so se odprle dveri, pa se je ozrla. Z radostnim smehljajem je pozdravila Valerijana: »Angel, ki te spremlja, dragi moj ženin, mi je priča, da si kristjan. Zato glej, tukaj angele, ki me varujejo in pojo z menoj slavo našemu v tvojemu Bogu. Odzadaj boš hvalil z nami istega Boga tudi ti, Valerijan. Pozdravljen

v mojem domu, ženin moj v Kristusu Gospodu.«

Valerijan se ozre in vidi ob sebi mladeniča nebeške lepote. Prevzet od teh čudežev pade na kolena in vzklizne: »Velik in čudovit je tvoj Bog, o Cecilija. Kako sem srečen, da sem ga po tebi, ljubljena nevesta moja, spoznal tudi jaz.«

Ker Valerijan tako dolgo ni nič prišel v domačo hišo, ga je šel brat Tiburcij iskat na dom Cecilijin. Prišel je tja prav tedaj, ko je bil prišel Valerijan od škofa Urbana.

In tudi Tiburcij se je začudil, stopajoč skoz vestibulum: »Odkod ta sladki vonj rož? Saj smo vendar sredi zime!«

Poklical je sužnja, da bi ga naznanil pri gospodarici. A že je Valerijan, ki je slišal v atriumu glas Tiburcijev, odprl duri in zaklical: »Kar vstopi, Tiburcij, brat moj!«

Tiburcij je vstopil, pozdravil in takoj razodel svoje začudenje: »Tvoja hiša, draga Cecilija, se zdi en sam vrt. Le da še v nobenem vrtu nisem dihal tako sladkega vonja.« — »Je vrt hiša moje neveste Cecilije, Tiburcij. A nebeški vrt.« — In Valerijan je ves srečen pripovedoval bratu vse, kar je doživel in videl te dni in prav zdaj zadnje hipe. — »Te angele pa bi videl tudi jaz! Dajta, pokažita mi jih!« — »Ne moreš jih videti, dokler so tvoje oči zamračene s temo poganstva,« sta mu razkladala Cecilija in Valerijan. »A pojdi k škofu Urbanu, da te razsvetli, in videl jih boš tudi ti.«

Zgodilo se je tako. Urban je poučil Tiburcija in ga krstil. In tudi Tiburcij je videl angele božje in je veroval in slavil z bratom in s vsakim veličastvo, mogočnost in dobroto božjo.

Kakor brata s sestro sta živila Valerijan in Tiburcij s Cecilijo v tihem srečnem svetu ljubezni. —

Cecilija se je zdaj večkrat spominjala nekdanjih sanj na Janiklu in se je vprašala: »Sta li Valerijan in Tiburcij tista le in tiger, ki sta vdano legla k mojim nogam? Tedaj se je prvi del prikazni izpolnil. Izpolnil se bo tudi drugi del. Tedi Gospod, moj Bog, izročim vse. Ti boš prav napravil.«

In je bila vesela in srečna ter je čakala, da se izpolni tudi drugi del.

In ni bilo treba dolgo čakati.

Sužnji v hiši Valerijanovi so bili vsi pogani. Dočim so bili oni, sicer ne vo sužnji, ampak zvesti služabniki in služavnice, skoraj bratje in sestre Cecilijine, palači Cecilijini že vsi poučeni v veri Kristusovi, po večini jih je bila poučevala Cecilija sama. Pa so se čudili, kako sta s njimi gospodarja nenadoma povsem izprmenila. Začelo se je šušljati med njimi, da sta postala kristjana. Glasnejša in glasnejša je postala izpočetka negotova govorica, čim dobrotnejša sta bila dan za dne s sužnji. Ko jim je Tiburcij priznal, da sta veruje v Kristusa iz Nazareta, pri katerem sta enaka gospod in suženj, ki za najzadnjega sužnja umrl prav tako kot za najmogočnejšega cesarja, se je v čina radostno oklenila tega sladkega nuka ter se je dala krstiti. Kakor Cecilija svojim sta dala tudi Valerijan in Tiburcij vsem krščenim sužnjem na prosto voljo da po sv. krstu ali ostanajo pri njima ali zapustijo hišo: prosti so. Bogato sta v obdarila, vobče razpisovala svoje bogastvo ubogim in potrebnim z obema rokama.

Med tem pa je ministrski svet na podlagi zakona o dvanaestih tudi sklenil revizijo vseh uverenj. Minister za socialno politiko je izdal navodila za postopanje in sestavil komisije, ki sedaj pregledujejo spise. Revizijska komisija že posluje v Ljubljani. Udruženje je stopilo takoj z njo v stik, ter jo naprosilo za skupno sodelovanje, čemur se je komisija radevolje odzvala.

Ravno včeraj, ko je deputacija udruženja zaprosila za ozirom na zadnje razburljive vesti za pojasnilo, kako se z redukcijo postopa, so ji izjavili, da so tekom 14 dnevne revizije našli okoli 15 nepravilnih invalidskih uverenj in par dvodskih. Udruženje je dobilo tudi spisek dotičnih. To je ugotovljeno po izjavi komisije. Od več strani pa je tudi udruženje zaznalo, da se misli na vsak način izbaciti približno tretjina vojnih žrtev. To nekako tudi potrjuje izjava načelnika ministrstva za socialno politiko g. Nikoliča, ki jo je baje komisiji izrazil, da mora vsaj tretjino izbrati. Komisija se sicer noče o tem izjavljati, vendar pa do danes še čisto objektivno postopa in se je izrazila, da bo tudi v bodoče. Ker invalidi ne verjamemo nobenemu človeku več na svetu, bomo stali pozorno na straži, če se bo treba postaviti v bran svojih pravic.

Sliši se še lepe stvari: G. načelnik je menda tudi rekel: 1. Da ni treba več oddelka za socialno politiko, zato bodo prav socialno zrešali ubogo uradništvo; 2. da ni potreba invalidskega odseka, ki vrši posle za vojnimi žrtvami; 3. da ni potreba invalidskega doma. Invalidi naj bodo doma na stroške občanov, zato z njimi »napolje«; 4. da ni treba protežnih delavnic v Ljubljani in Celju, ker proteze itak izdelujejo v Belgradu. Naše invalide bodo pa menda v tovarnih vozovih prepeljali gori in doli.

Današnja uprava invalidskih poslov je postala popolnoma zmedena. Kar so naši uradniki vpeljali za brezhibno funkcioniranje, posamezne centralne oddelke iz Belgrada namah razderajo. Po znamenitem zakonu o dvanaestih se morajo odstopati vsi nerešeni akti o pokojninah deželnemu sodišču v Ljubljani. Kaj ima vendar opraviti redno sodišče s pokojninami vojnih žrtev, ki so popolnoma politično-pravne značaja. Danes leži nad 300 nerešenih aktov pri ljubljanskem sodišču, pa se nihče ne zmeni zanje in jih tudi ne bo sodišče najbrž nikoli rešilo. Tudi je odrejeno, da se morajo sploh vsi osebni akti vojnih žrtev poslati ministrstvu v Belgrad. Kar se ni izšlo v vevsko papirnico, se bo izšlo v Belgradu v tamkajšnjih arhivih. Na ta način bomo ostali brez dokumentov in brez prava. Ko bo vse to izvedeno, potem bo pa izšel invalidski zakon. Izdati ga je sedaj lažje, ker tekom petih povojnih let so se invalidi že pošteno s smrtjo reducirali, večina sirot je odrasla, vdove pa so se pomnožile.

Ako ne bo udruženje, ki se mora danes s takimi težkocami proti vsem tem boriti, nič izvojevalo nad temi trdovratnimi glavami, ker javnost ga razum par izjem jako slabo podpira, bo likvidacija invalidskega vprašanja v vladnem smislu izvedena — in novi zakon bo lahko ostal na papirju.

Udruženje vojnih invalidov, izvrševalni odbor v Ljubljani, je proti takemu postopanju vložilo zelo obširno spomenico na ministra za socialno politiko v Belgrad, kamor jo je nesel poseben de-

legat. Prosi pa naše narodne poslance in celo javnost, da se za stvar zavzamejo in pomagajo nesrečnim vojnim žrtvam v njih obupni borbi za obstanek.

Tržaško nismo.

Trst, 4. septembra 1923.

Političnega tajnika tržaškega fašja, Alojzija Moraro, je pred dnevi ubil na cesti neki bivši fašist, Solarelli, doma iz Južne Italije. Napadel ga je okrog 11. ure jutraj na velikem trgu blizu morja in izpalil nanj od zadaj pet revolverskih krogel. Moraro je umrl, preden so ga prepekljali v bolnišnico. Ubijalca so takoj aretirali. Zločin je izvršil iz maščevanja. Obrnil se je bil namreč na Moraro, da mu ta kot vplivna oseba preskrbi šofersko dovoljenje. Ker pa tega dovoljenja ni dobil, je mislil, da je temu Moraro kriv in ga je zato ustrelil. Italijanski časopisi sami pa mislijo, da to ni bil zadosten povod za umor, in da leži vzrok najbrže globlje. Ko se je zaznalo za uboj, so se takoj razkropili fašisti po mestu in ukazali, da se morajo v znak žalosti nemudoma zapreti vsi javni lokali in prodajalne ter da se morajo razobesiti žalne zastave. Zvonovi so morali zvoniti po vseh cerkvah. Radi ali neradi so se morali Tržičani udati in zato je bilo mestu tisti dan kot izumrlo, ker je bilo vse zaprto. Isto se je zgodilo v petek popoldne, ko se je vršil pogreb na občinski stroške in so se ga morali vsi udeležiti. Na pogreb so morali priti še celo vsi župani iz Krasa. Moraro je bil v svoji mladosti brivec, in socialist. Bil je Mussolinijev drug. Po končani vojski, v kateri je služil kot poročnik, je prišel v Trst in tu je postal tajnik in zaupnik fašistovske stranke. — Nekoliko dni pred tem umorom v Trstu se je izvršil drug umor v ferrarški provinciji. Ta pa najbrže iz političnih razlogov. Ubitega so namreč našli duhovnika don Mignone. Ubili so ga s palčami. Kot najbolj osumljenega tega uboja so zaprli predsednika in tajnika tamkajšnjega fašja. Don Mignone je bil v svojem kraju zelo priljubljen. Bil je dober organizator popolarske stranke. Sorodniki ubitega so prosili vlado, naj ne dovoli fašju udeležbe pri pogrebu. Lokalni škof je radi tega uboja protestiral pri Mussoliniju. Tak dogodek, ki so na dnevnem redu, seveda ne morejo biti ljubim Mussoliniju, ki mu zelo ovirajo njegovo delo. Zato ni čudno, da je pred kratkim rekel v nekem pismu, ki ga je pisal znanemu fašistovskemu kolovalcu Farinacciju, da rad daruje 100.000 do 200.000 fašistov tistemu, ki bi jih hotel prevzeti, ker mu s svojo nedisciplinirano delajo samo škodo in sramoto.

Dne 8. septembra se vrši v Komnu na Krasu evharistični kongres za komensko in devinsko dekanijo. Kongresa se udeležijo tudi goriški knezonadškof dr. Sedej. Kot priprava na kongres se začne že z dnem 5. septembra tridnevna pa vseh župnijah obeh dekanij. V sredo je v Komnu evharistično zborovanje za duhovnike. Pričakuje se velika udeležba. Dne 11. in 12. septembra pa se vrši evharistični kongres za vipavsko dolino v Logu.

Ganljivi prizori se vrše po naših krajih te dni. Duhovniki slovenske narodnosti, ki niso rojeni v Julijski Krajini, pa so jim bile prošnje za opcijo brez motivacije odbite, zapuščajo svoje črede. S solzami v očeh se ljudstvo poslavlja od teh svojih zvestih prijateljev in dobrotnikov, ki so skrbeli nesebično za njegov moralni in materialni dobrobit. Skrb za bodočnost na-

moreva, prejasni sodnik, dasi nama je žal, da sva te vznevoljila. — »Pa umrila!« — »Z veseljem, saj za Kristusa Gospoda. Hvala ti, prejasni gospod. Ne bi nama mogel storiti lepše usluge.«

Še isti dan jima je krvnik odsekal glavi.

Cecilija je ob njih smrti molila: »Že se izpolnjuje drugi del prikazni. Hvala ti, Gospod Bog, vse si prav naredil: meni si ohranil nedolžnost, brata si mi ovenčal z večno slavo... Vidva pa, brata moja ljubljana, mučenca Gospodova, prosita zame, da dosežem tudi jaz krono, ki sta jo vidva že deležna.«

Vedela je, da ji ne bo treba dolgo čakati. Zato je hitela, da v tem kratkem času razda vse premoženje svoje, moževo in svakovo, kar ga še ni bilo razdeljenega, siromakom ter si z njim kupi biserov za večno krono.

Res ni čakala dolgo, kakor bi brata v večnosti prosila zelo goreče Gospoda Boga, naj jih brž združi v večni ljubezni, ki so bili združeni v tako sveti ljubezni na svetu.

Sodnik Almahij je poslal tudi ponjo. »Tvoj mož, prejasna gospa, je jo nagovoril vljudo, a resno, »je preklinjal bogove, zato je moral umreti. Po zakonu je njegovo premoženje cesarjevo.«

Cecilija: Aj, prejasni gospod, povedal si mi to prepozno. Vse ženino in svoje premoženje sem prodala ubogim in trpečim.

Sodnik: »Prodala? Zakaj?«

polnjuje srca vseh. Na njih mesta bodo prišli tuji duhovniki, tuje narodnosti, tuje duha, ker domačega naraščaja ni. Kaj ima pričakovati naše ljudstvo od teh tujcev, vemo izkušenj, ki smo jih nabrali v teh letih od strani onih laških duhovni-

III. Ljubljanski velesejem.

Dne 6. septembra je obisk velesejma zopet napredoval. Dopoldne je vladalo na velesejmu živahno vrvenje; stroje na prostem so si ogledovali zainteresirani, prišlo je zopet veliko gospodov župnikov z dežele, ki so si s svojimi farani ogledovali zvonove in druge razstavljene stvari.

Na velesejm se je pripeljalo 130 trgovcev iz Češkoslovaške. Zelo veliko kupcev se je pripeljalo v Ljubljano na velesejm iz Vršca, Adu, Banjaluke, zelo veliko Zagrebčanov in Tržičanov, dalje velesejmski obiskovalci iz Sombora, Nove Kaniže, Rakeka, iz Verone, Bos. Broda, Prizrena, Prištine, Skoplja, Soluna, Siska, Sarajeva, Bihača itd. Belgrajčani prihajajo vsaki dan v večjem številu v Ljubljano na velesejm.

Dopoldne se je kupčevalo bolje, kakor popoldan. Vse stroke so delale prilično dobro. Promet cen velesejmski urad od 120 do 160 milijonov j. K. Kupčije se sklepajo večinoma v odprtem računu. Nekaj inozemskih razstavljalcev toži, da ne sklepajo dobrih kupčij, ker je njihovi konkurenci domača industrija kos, kar beležimo z velikim zadovoljstvom.

Velesejm je obiskalo veliko vajencev iz Maribora, Celja, Kranja, Radovljice in od drugod. 15 strokovnih šol je poslalo svoje učence ogledat si ljubljanski velesejm. Velesejm so si ogledali gojenci trgovske akademije v Novem Sadu.

Na informativni seji upravnega odbora velesejma se je odobrilo poročilo glede na kupčijski efekt z zadovoljstvom. Uprava je storila važen klep, da ostane velesejm trajna institucija, ker je postalo eno najvažnejših torišč jugoslovanske trgovine in industrije.

Na velesejm došli trgovci iz Verone se zlasti zanimajo za izdelke lesne industrije, ki, kakor smo že poročali ni dobro zastopana na velesejmu.

Velesejm je obiskal član redakcije londonskega dnevnika »Morningpost«.

V četrtek 6. septembra je obiskalo velesejm do 6. ure zvečer do 15000 obiskovalcev.

Sejmski stražni organi so zasegli 6. t. m. 30 permanentnih legitimacij.

Vreme je bilo lepo, jesensko, vsled česar je vladalo na velesejmišču veselo razpoloženje.

VELETRGOVINA ŽITA, MOKE IN MLEVSKIH IZDELKOV A. VOLK V LJUBLJANI RESLJEVA CESTA 24.

V paviljonu »H«, št. 334 ima ta veletrgovina svoj razstavljeni prostor. Mlada je, obstoji šele od leta 1920 naprej, a si je znala pridobiti že prav dober sloves in je med odjemalci zelo priljubljena. Ogledujoč tam izredno skrbno in okusno sestavljene razstavne izdelke smo slišali samo pohvalne izraze priznanja in večkrat naravnost občudovalne vzklike. Posebno pozornost vzbujajo tudi krasno izdelani diagrami, ki nam predložijo gibanje cen moke »0« v primeri z vrednostjo denarja od leta 1920. pa do letos. Slika je tako za producenta, kakor za konzumenta silno zanimiva in poučna in naj nihče ne zamudi, ogledati si jo. Obenem je slika že po natančnosti in skrbnosti izdelave najboljše priporočilo za trdiko; kdor je

kov, ki so se že tu naselili. In te skušnje niso najboljše. V večini teh laških duhovnikov, žal, prevladuje neki duh, ki je malo podoben Kristusovemu duhu. Vse te okolnosti vplivajo uničevalno in demoralizirajoče na naše ljudstvo.

DRAGO SCHWAB, KONFEKCIJSKA INDUSTRIJA.

V paviljonu »J« št. 407 je razstavila konfekcijska firma Drago Schwab svoje izdelke, ki so elegantno fino izdelani in ki morejo vsaki inozemski konkurenci kljubovati. Obleke so lepe in je izbira velika. Kroji so seveda moderni. Trdka je sicer še mlada, ustanovila se je šele po prevratu, toda agilnost, strokovna sposobnost in solidnost ter primerno upoštevanje reklame je ustvarilo trdno fundirano konfekcijsko firmo Drago Schwab

REMEC COMP., TOVARNA POHIŠTVA.

Mlada firma Remec Co., tovarna pohištva, Duplice pri Kamniku, pisarna Ljubljana, Kersnikova ulica 7, je v paviljonu »E« 7 razstavila zelo lepo izdelano upognjeno pohištvo.

ANDREJ JAKIČ, TVORNICAR USNJA IN ČEVLJEV, KARLOVAC.

Firma je znana v celi Jugoslaviji in se je iz malih početkov razvila v veleobrat, ki ima svoje podružnice v vseh večjih mestih Jugoslavije. V paviljonu »I« 401 je razstavila lep sortiment usnja in fino, elegantno izdelanih čevljev.

AHAČIČ F. KAJETAN, TRŽIČ.

V paviljonu »G« 211 je razstavil tržiški tovarnar Ahačič F. Kajetan skrbno izdelane srpe, kose, nože za slamorezne stroje in druge železne izdelke. Ob svojem obisku je kralj Aleksander v razgovoru s šefom trdke izdelke g. Ahačiča zelo pohvalil.

ZDRUŽENI ČEVLJARJI LJUBLJANSKI Paviljon K št. 549.

Nihče naj ne zamudi ogledati si paviljon K št. 549 združenih ljubljanskih čevljarjev, kjer imaš pred seboj vse različne izdelke čevljarske stroke od najpraprostejšega čevlja do najfinejšega luksuznega. Ti izdelki lahko konkurirajo po obliki in trpežnosti vsem inozemskim trdkam. Naj občinstvo in trgovci upoštevajo ročne izdelke teh pridnih obrtnikov, kateri hočejo svojo obrt dvigniti na najvišjo stopnjo, za kar je potrebno, da ljudje sega po ročno izdelanem solidnem blagu domače obrti, kateri se tako pripomore do blagostanja in vedno večje popolnosti. Naročila sprejemajo obrtniki na velesejmu paviljon K št. 549.

O istem paviljonu smo dobili tudi sledeči dopis: Letošnji ljubljanski vzorčni velesejm je najbogatejši in največji, kar jih je dosedaj bilo v naši državi; producenti tekmujejo med seboj, kdo bo več in lepše razstavil, krasne in bogate so izložbe vseh vrst tovarniških in ročnih izdelkov. Vendar se mala obrt pogreša, ker ni tako zastopana, kakor bi bilo želeli. Posebno se pogrešajo izdelki ljubljanskih obrtnikov, kakor mizarjev, krojačev, tapetnikov, ključavničarjev, sedlarjev itd. Edino čevljarji so se zedinili ter si na ta način omo-

no sobo in kopalnico kar najhuje razgrejejo. — »Tako se bo zadušila v lastni kopalnici; »po nesreči, lahko rečemo. In jaz se ognem sovraštvu njenih mogočnih sorodnikov.«

Storili so tako. Tretji dan pošlje Almahij rablja, naj pogleda, je li Cecilija že mrtva. Ako bi še ne bila, naj ji odseka glavo.

Krvnik gre, a najde Cecilijo v strašno razgreti kopalnici na tleh klečečo, v molitev zatopljeno, svežo kakor bi klečala pozimi v prijetno zakurjeni stanici.

Potegne meč, zamahne po devici. A čudno, ali ga je premagal do tedaj neznan strah ali se mu je res smilila čudežna krasota mlade device, roka se mu je tresla. Pač je zaškropila rdeča kri daleč okrog po kopalnici, oškropila tudi krvnika, a Cecilija moli dalje. Zamahne drugič. Cecilija se zruši na bela marmornata tla, a glasno moli dalje, moli tudi zanj, ki ji odpira vrata nebeška.

Tedaj je krvnik, prevzet od velikega začudenja in strahu, vrgel meč na tla in zbežal.

Šele čez tri dni je sveta devica in mučenica umrla.

Tako so se izpolnile tiste čudne sanje štirinajstletne Cecilije. —

V slavi nebeški pa sv. Cecilija s svojim svetim ženinom Valerijanom in svetim svakom Tiburcijem prosi tudi za nas, da bomo kdaj deležni iste slave.

gočili nastop na sejmišču. Čevljarji so razstavili res krasne izdelke, vsa izložba je samo ročnega dela. V paviljonu K se vidi izložba pod naslovom: »Združeni čevljarji ljubljanski«. Obiskovalec, tu si oglej, kako krasni so izdelki, ki prav nič ne zaostajajo za tvornimi izdelki, v trpezarijski pa ga celo daleč prekašajo. Na vsakem paru je vizitka, da si naročnik lahko izbere, kateri izdelek mu bolje ugaja. Tudi so razstavljeni krasni vzorci gornjih delov. Vsak obiskovalec velesojma naj ima pred seboj namen, podpirati domačo obrt.

ZDRUŽENE PAPIRNICI VEVČE, GORIČANE IN MEDVODE D. D. V LJUBLJANI

To pristno domače podjetje je razstavilo vzorce lastnih izdelkov v ličnem in zelo okusnem paviljonu, vrednem trdke, ki prednjači v naši jugoslovanski papirni industriji. Izloženih je nad 4.000 vrst vzorcev raznovrstnih papirjev lastnega izdelka in imamo zastopane od najnavadnejšega ovojnega papirja do finih risalnih papirjev, od priprostega konceptnega papirja pa do luksuznega transparentnega pisem. Papirja in papirjev z vodotiskom, namenjenih za eksport v Indijo, vse najrazličnejše vrste, ki jih je v stanu izdelati od ogromne rotacijske role za tiskarne do malega telegrafskega zvika. To podjetje združuje papirne tvornice v Vevčah, Janežiji in Goričanih, nadalje tvornice za lesovino v Vevčah, v Goričanih in Medvodah in tvornico celuloze v Goričanih. Združene papirnice razpolagajo na svojih obratih, katerim pripada tudi dvoje popolnoma moderno urejenih hidroelektričnih central na Fužinah s 3.800 HP vodne sile in 1.650 HP parne sile. Te zadoščajo za proizvodnjo mesečno 1.000.000 kg raznovrstnih papirjev, torej množine, ki je tako velika, da bi se z dvomesečno produkcijo Združenih papirnic moglo položiti okoli cele zemlje 1 m širok papirni pas. Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander si je z velikim zanimanjem ogledal razstavo, si dal predstaviti navzoče družbine funkcionarje, in je po izvršenem ogledu družbinemu generalnemu tajniku g. dr. Cirilu Pavlinu blagovolił čestitati k uspešnemu razvoju tega domačega podjetja.

F. S. ŠKRABAR.

Paviljon H št. 326.

Poljedelstvu priporočamo, da se interresira za paviljon H 326, kjer gosp. F. S. Škrabar iz Višnje gore prodaja peklenke kose za Jugoslavijo iz tovarn »Bayerrische & Tiroler Sensen Union« iz Mühlbacha in Jenbacha.

TOVARNA NOGAVIC M. FRANZL SIN.

Kot najstarejša tovarna nogavic in pletenin je tudi letos zastopana na velesojmu tvrška M. Franzl sin, ki je leta 1888. uvozila prve mehanske pletilne stroje in si takoj pridobila s svojimi solidnimi izdelki stalne odjemalce. Ta tovarna si je s svojimi močnimi nogavicami pridobila tak sloves, da podeželski odjemalci zahtevajo običajno »stare Franclo-ve štumfe«. Kakor v nogavicah, je tudi v modnih izdelkih tovarna na višku, kar nam kažejo na sejmu razstavljeni svileni jumperji, volnene jopice in celi kostumi. Ker so dosedanja lokali na Privozu postali že premajhni, bo podjetni lastnik g. Feliks Franzl povečal svojo obrt s tem, da bo še tekom tega leta postavil v predmestju nove delavnice in tako zaposli v svojem obratu preko 100 delavk. Znano in priznano narodno podjetje priporočamo toplo in mu želimo še večjega razmaha.

EXPRESS D. D. ZAGREB.

V nedeljo 2. t. m. se je izvršil v navzočnosti več tisoč interesentov poizkus z ročnimi ognjegasnimi aparati »Express« v bližini ljubljanskega velesojma. Najprej se je zažgala barikada zabojev, napolnjenih z drobnimi drvami in lesno volno pol politih z več kilogrami katrana in petroleja. Ko se je razvnel ogenj v silni plamen, se je pričel gasiti požar z aparatom »Express« (10 litrov). V 15 do 20 minutah je bil ogenj popolnoma pogasjen. — Nato se je zažgala 5 metrov visoka, s suhljadjo in drvami obložena, z unetljivimi tekočinami polita piramida. Takoj je švignil silni plamen do 10 metrov višine. Ta velikanski ogenj se je pogasil z aparatom 25 ltr. prej kakor v pol minute, pri tem pa se ni porabilo pri gašenju niti polovice vsebine. — Tretji predmet, 10 m² katranovega papirja in lesne volne, vse polito z 25 kg petroleja, je zagorel s silnim plamenom in dimom in ko je bilo v najhujšem ognju, je pristopil nameščeneč z aparatom z dušično peno in velikanski požar pogasil v trenutku. Vse občinstvo, čestitajoč na krasnem uspehu, je bilo z učinkom teh aparatov izvanredno zadovoljno.

Kralj Aleksander si je ogledal o priliki poseta ljubljanskega velesojma dne 1. t. m. tudi izdelke tvornice ročnih ognjegasnih aparatov »Express« v Zagrebu. Opozorjen na te proizvode je vstopil kralj z g. admiralom Koch-om in ostalim spremstvom v omenjeni paviljon in takoj vprašal navzočega ravnatelja podjetja g. Hrubja: »Kje proizvajate Express aparate?« — G. ravnatelj: »V Zagrebu. Vaše Veličanstvo!« Na vprašanje kralja od kdaj se izdelujejo ti aparati, se mu je pojasnilo, da že nad leto dni. Začeli so se izdelovati že pred 20 leti, a podjetje ni kaj vspevalo, zlasti ker ni imelo kakor tiste čase sploh nobeno domače podjetje na Hrvaškem opore pri tedanjih oblastih ter je moralo med vojno z izdelovanjem prenehati. — Sedaj je podjetje v rokah delniške družbe ter ima že prav lep promet in živo zanimanje, ker so dosegli aparati v zadnjem času mnogo lepih uspehov pri nastalih požarih. — Nato je kralj pregledal slike raznih poizkusov, g. Hruby pa mu je razkazal vse vrste in tipe aparatov, za katere se je kralj jako zanimal, zlasti ker so že v rabi v mnogih večjih vojnih skladiščih in g. admiral Koch je naročil ravnatelju, da ponudi v nabavo takoj svoj izdelek vojni mornarici. — Ko se je g. ravnatelj kralju najtopleje zahvalil na visoki naklonjenosti, se je kralj z izredno prijaznostjo oddaljil.

Salutni topič Puškarne Kranj vzbuja na sejmu veliko pozornost in se splošno odobrava kot popolno varen. Zato proči s starinskimi življenjsko nevarnimi možnarji!

Politične vesti.

+ Centralistični huzarji. Demokratje in samostojneži, ki so pri ustvarjanju ustave srbskim huzarjem opravljali službo napadalnih huzarjev in izročili tudi Slovenijo velesrbskemu centralizmu, da ima torej vso politično moč tudi čez Slovenijo edino centralna vlada v rokah, prepričujejo z vsem naporom svoje pristaše, da ima za volitve SLS v Sloveniji vso politično moč v rokah. Stvar je precej drugačna. SLS ima sicer vse poslance »v rokah« razen tiste dvojice, ki je po milosti volilnega zakona prišla v parlament, toda politične moči nima »v rokah«, ker so jo demokratje in samostojneži izročili belgrajski centrali. Pri centralistični ustavi bo pa v centrali vedno ostala številna nadmoč Srbom, naj se tudi katerikoli Slovenci udeležijo vlade. SLS ne podpira sedanje vlade, temveč je v strogi opoziciji proti njej. — Dočim demokratje glasujejo za njene predloge, n. pr. vojni zakon, a Pucelj spuhti — toda da bi največjim škodljivcem, demokratom in samostojnežem pomagala v vladno lopo, za to nima smisla. Kuluk in zvišanje davkov nan je prinesel centralizem, ki ni ustvarjen od nas in ki bi bil za Slovence gotovo še slabši, če bi ga v vladi podpirali še Žerjavi in Pucelj.

+ »Jutranje Novosti« so vsled dejstva, da predstavljajo organ kraljevske vlade v Sloveniji, prišle nekoliko iz duševnega ravnotežja, tako da se smatrajo že za svetovni list po primeru »Tempsa« ali »Daily Maila« s svetovnim obzorjem, ki sega okoli celega ekvatorja. Sicer se to iz »Novostnih« kakor sratje gnezdo iz vseh mogočih nemških in francoskih listov prepisanih člankov ne vidi, toda »Novosti« se imajo za list s kozmičnim obzorjem in tako naj bo, čeprav ni verjetno, da bi bil katerikoli izmed »Novostnih« diplomatov prišel kdaj delj nego 500 kilometrov naokoli od Ljubljane. S tega svojega svetovnega obzorja polemizira glasilo slovenskih radikalov v svoji včerajšnji številki s »Slovencem« zaradi reškega vprašanja in razodeva uprav svetovno diplomatsko erudicijo, trdeč, da naša država v zunanjepolitičnem pogledu sploh ničesar ne more storiti, ker 1. nima dovolj bajonetov na razpolago in 2. popolnoma odvisna od velike antante. Iz tega bi sledilo, da nam je diplomacija sploh nepotrebna in da je škoda za vsako paro, ki jo zanjo izdajamo. Potemtakem bi nobena mala država ne potrebovala nobenega zunanjege urada in nobenih poslanikov, pa tudi armade ne, kar bi bilo za davkoplačevalce prijetno. Škoda, da še Českoslovaška ne posluša nasvetov svetovnih »Jutranjih Novosti«.

+ Delo usmiljenja. Ker se zadnji »Kmetijski list« pritožuje, da mu slovenski časopisje ne pomaga pospeševati razčiščenja njegovih temnih in krivih pojmov, topot razčiščujemo njegove neistine takole: Slovenski poslanci niso glasovali za izredne kredite vladi, ampak govorili in glasovali so proti; da Brejci in člani nima v Sloveniji vse politične moči v rokah, ker ste nas samostojneži prodali velesrbskemu centralizmu in imate radi tega še vi in demokratje na Slovenskem vedno važne upravne postojanke zasedene po svojih somišljenikih; da vašemu klicu — v boj proti vladi — radi čudnega zadržanja vašega voditelja Pucija v parlamentu nihče ne prisoja resnosti.

+ O reškem vprašanju piše osješka »Die Drau« med drugim: »Reka je za nas izgubljena. Izgubljena je bila že, ko smo brez energičnega protesta prepustili Italiji Istro. Neki bivši minister, ki je toliko zla prinesel Hrvatim, je tedaj rekel: »Kolikor več Hrvatov prepustimo Italiji, toliko slabši bodo naši Hrvati. Italijani nam lahko po pravici reko, da smo mi sami iz-

gubili Reko. Ne mi, ljudstvo, ampak oni slabotni politični voditelji, ki nimajo srca za Hrvatsko...«, ker je bilo treba preprečiti vsako okrepitev Hrvatov, da se uresniči sanje o hegemoniji. Rapalska pogodba je padla. Mi se oziramo na Francijo, na naše zaščitnico, toda Francija molči in pusti Italijanom delati, kar hočejo. Kadar gre za kakšen spor med Francijo in Anglijo, je českoslovaški vnajni minister dr. Beneš takoj »Hans Dampf« o vseh ulicah, v naših sporih z Italijo in z Ogrami obžaluje, da nam ne more pomagati. Naša država je danes osamljena...«

+ Zagrebški »Obzore« o položaju. V včerajšnjem svojem uvodniku piše »Obzore« med drugim: »Ni ga resnega in patriotskega človeka, ki bi pristajal na centralizem in podpiral današnji velesrbski režim. Takega človeka ni ne med Slovenci, ne med muslimani in ne med Hrvati. Smatramo, da bodo to tudi radikali uvideli in da bodo opustili svojo brezuspešno igro. Radikali pač lahko najdejo v vsakem mestu nekaj štreberjev, ki se vpisujejo v radikale, da dobe kakšne dobave ali pa kakšno koncepcijo, to je pa tudi vse. Na resno izpremembo v notranji politiki je mogoče računati šele tedaj, če Srbijanci izpremenene nazore in svojo politiko in sicer ne samo radikalna stranka, ampak tudi dvor in »Bela roka« in diplomacija in Narodna banka in žurnalistika in ministristva. In kadar bo v Belgradu dozorela misel, da mi prečani nismo »osvojeni kraji« in kadar bodo pripravljeni z nami deliti oblast. Mi prav dobro vemo, da v Belgradu vedno zatrujejo, da so pripravljene za sporazum, toda oni da niso sigurni, če so Hrvati in Slovenci za to državo. Za tak o državo res niso navdušeni, a Hrvati in Slovenci so dokazali, da so za Jugoslavijo, v kateri bi bili vsi trije narodi ravno-

Dar Slovencev Bosni.

Zvonovi stolne cerkve v Sarajevu so bili dar Slovencev Bosni. Pokojni vrhbosanski nadškof dr. Stadler se je obrnil do ljubljanskega škofa Krizostoma Pogačarja s prošnjo, naj bi Slovence oskrbeli sarajevski stolnici zvonove. Misel, ki jo je škof Pogačar sprejel in izvrševati začel, je dovršil škof Missia, ki je sam določil glasove posameznim zvonovom. Liti so bili zvonovi v Ljubljani pri Samassi. Krasno delo!

Tudi to delo je ugrabila in uničila roparska avstrijska vojska. Ostal je samo po velikosti drugi zvon, Marijin. Ta še danes srameva in sam peva v zvoniku sarajevske stolnice.

Pravoslavna katedrala v Sarajevu je že davno dobila nove mogočne zvonove. Bogatim Srbom je bilo lahko oskrbeti drago zvonilo. A siromašni katoličani! — Kako naj spravijo skupaj toliko vsoto? Potrudili se bodo storiti, kar bodo mogli. Ne upajo se prositi, d abi jim Slovenci še enkrat oskrbeli vse zvonove. Manjše vzamejo na svoje rame in jih napravili sami. Le eno prošnjo imajo: Da bi hoteli biti Slovenci še enkrat tako dobri in prevzeti nase vsaj — velikega!

To željo je izrekel o priliki svojega bivanja v Ljubljani na katoliškem shodu sam dični sarajevski nadškof dr. Šarič podpisane odboru, ki že sedaj oskrbuje cerkvene potrebščine siromašnim bosenskim cerkvam in vsakoletnim novomašnikom. — Odbor odličnemu gospodu prošnje ni mogel odreči in je sprejel nase težko breme nabave velikega zvona.

Prejšnji veliki zvon je tehtal 2578 kil, in novi bo enak. Posvečen je bil in bo Sr-cu Jezusovemu. Z vso opremo bo stal ravno en dober milijon kron. No, kaj je nam Slovence en milijon, ki zapijemo zdaj na leto samo zadacanega vina za 3—4 tisoč milijonov, nezadacane-ga pa vsaj še enkrat toliko, — nevštevši še vse druge pijače!

Odbor se torej obrača do vse slovenske javnosti ljubljanske in lavantinske škofije, do posameznikov, petičnikov in »vbojih vdov«, katerih vinarčki zidajo in krasijo templje božje, kakor tudi do denarnih zavodov in podjetij, da prispevajo k skupnemu daru Slovencev. Tudi lire iz zasedenega ozemlja, vkolikor ni porušeno in samo podpore potrebno, kakor tudi dolarji naših rojakov v Ameriki so dobrodošli! Kajti to ima biti dar vseh Slovencev.

Zvonovi bodo liti v Ljubljani in bodo gotovi do junija prihodnjega leta.

Poklonima torej ta lepi dar dobrim, a siromašnim katoličanom v Bosni! Naj poje novi zvon v čast Srca Jezusovemu, naj označja našo ljubezen do bračov, naj vabi tudi pravoslavne, da se zblizamo vedno bolj!

Darovi naj se blagovolijo pošiljati na: Bosanski odbor, Ljubljana, Jozefinum.

IZSLA JE

»DRUŽINSKA PRATIKA« za leto 1924.

Dobite jo v knjigarnah in vseh trgovinah. Cena izvodu 5 Din. — Preprodajalci dobe popust.

pravni. Hrvatska zajednica in Slovenska ljudska stranka in muslimani imajo v svojih programih jasno izraženo načelo, da so za monarhijo in za decentralistično državo in samo nagajivost je, če se Radićev republikanstvo izrablja kot izgovor za izvedbo centralizma, ko je vendar znano, da je buš centralizem rodil republikanstvo in je Radić že večkrat ponujal roko, da se najde izhod za republikansko ustavo in za monarhistično obliko države.

+ Dementi. »Odelenje za štamparstvo« roča: »Vse vesti nekih domačih listov o proračunskih številkah za l. 1923-24. in o nekem deficitu so popolnoma izmišljene. Izredni davki in dohodki od taks zadoščajo za proračunsko ravnotežje.« — Kaj bo pokazala praksa, je pa druga stvar.

+ Imenovanje dr. Smolake. »Hrvat« piše o imenovanju dr. Smolake poslanikom pri Vatikanu: »Nagradila ga je (vlada), ker je svojedobno zlomil hrvatstvo, kakor se je sam hvalil v »Politiki« in ker je dosegel volilni poraz dr. Trumbića v Dalmaciji ter započel ustanavljati novo stranko.«

+ Hrvatska zajednica proti dr. Šurminu. V sredo zvečer je imela Hrvatska zajednica v Zagrebu sejo, na kateri so razpravljali tudi o samolastnem nastopu dr. Šurmina v Belgradu. Kakor znano, je takoj po Radićevem odhodu odšel dr. Šurmin v Belgrad, kjer se je razgovarjal z raznimi politiki, vsebina in predmet razgovorov pa je ostala neznana. Ta korak dr. Šurmina je tolmačila hrvatska javnost zelo neugodno in zato je predlagal na seji Hrv. zajednice dr. Semič, da se vprašanje o samolastni akciji dr. Šurmina razčisti. Sklenili so, da celo zadevo uredi predsedništvo Hrvatske zajednice.

Drevne novice.

— Seja finančnega odbora. Poslanec SLS — članom finančnega odbora javljamo, da se vrši seja 10. septembra. Navzočnost vseh članov v Belgradu nujna. — Predsedstvo Jugoslovanskega kluba.

— Gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič se je včeraj popoldan odpeljal v kočevsko dekanijo na kanonično vizitacijo in birmovanje.

— Župnim uradom. Povodom veselega dogodka v naši vladarski hiši, rojstvom kraljeviča, naj se v vseh župnih in drugih duhovniških cerkvah na praznik Marijinega rojstva, v soboto dne 8. t. m. izvrši po glavni službi božji zahvalno cerkveno opravilo t. j. zapoje naj se zahvalna pesem »Te Deum« z molitvami, kakor so predpisane za rojstni dan kralja. — V ljubljanski stolnici in v župnih cerkvah, na sedežih okrajnih glavarstev se bo vršila ta cerkvena slovesnost v petek, dne 7. septembra t. l. — Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 6. septembra 1923.

— Državna zaštita dece in mladine. Na 1. novembrom v Sloveniji popolnoma ukinjena. — Deca ostane nepreskrbljena uradniki in uslužbenci so odpušteni in stopijo na cesti brez zaslužka. Skrb za siromašno deco se bo izročila žandarmeriji in policiji. Tako deluje radikalno-demokratski samostojni centralizem!

— Koledar KTD za leto 1924 je izšel tega danes in jutri razpošljemo p. n. društveni kom. Eventuelne tozadevne reklamacije nas se naslove na upravo »Slovenca«.

— Za veliki zvon v Sarajevu se bo porabil ves skupiček brošurice »Za našo evharističnega kralja«, ki jo razpošlja bosanski odbor po deželi, da jo razpečavajo pridne kongregacije. To je najlažji način nekoliko prispevati k našemu slovenskemu daru katoliški Bosni. Zaradi tega plemenitega namena naj bi knjižico povsod dobrohotno sprejeli in tudi skušali vso razpečati! Skupiček naj se blagovoljno pošlje na naslov: Bosenski odbor, Ljubljana, Jozefinum.

— Šolske maše. Ministristvo prosvete je v preteklem šolskem letu izdalo naredbo, v kateri med drugim odreja, naj gled šolske svete maše do uveljavljenja novih šolskih postav ostane vse pri starem. Zato pravilno uvedene šolske maše obvezne za vse učence in moraučiteljstvo skrbeti za zadostno nadzorstvo.

— Šole za silo. Duhovniki uče na tešolah skoro zastopaj. Za šole dobivajo plačo in draginske doklade pomožnih učiteljev, zato se jim pa odtegujejo draginske doklade za duhovnike. Tako zasluži n. p. kak zidar en dan več, kakor duhovnik za svoj trud na zasilni šoli celi mesec, čeprav ima v šoli opraviti razen nedelj vse dni v mescu. Potrjuje se, da se bo s. l. t. l. plača pomožnih učiteljev znatno zvišala. Če se to ne zgodi, bo morala šolska uprava za učitelje zasilnih šol drugače poskrbeti. Opravljati dve službi, zraven stradati, to tudi v Jugoslaviji ne gre.

— Katehetske nagrade za pret. šolsko leto so že vse nakazane. Ko bo imela pošta toliko denarja na razpolago, da bi mogla nakazila izplačati, bodo gg. učitelji te nagrade dobili.

— »Jutro« joka. Slabo za trgovca, ki dar mora dementirati splošno govorico.

ni pred konkurzom. Današnje »Jutro« v prvem članku prav jokavo pripoveduje, da se demokratska stranka še ne nahaja v konkurzu. Toda še en up je ostal »Jutro«. Ko je v uvodnem članku izročilo svojo solze, pa mlo povzdigne glas: »Kotoliš shod bi moral biti naprednjakom meento.« Poziv bi ne bil smešen, ako bi ne bil tako strašno obrabljen in dosledno nepešen.

— Nadalnje odpuščanje slovenskih vojakov. Minister vojne in mornarice je dredil, da se mu v svrhu izvršitve odredb novega zakona o ustroju vojske pošljejo drugi tuki tudi sledeči spiski: Spisek vseh dosedanjih majorjev in podpolkovnikov, ki niso položili izpita za marja, in tudi niso dovršili »Niže šole vojaške akademije«, in za časa vojske niso odlikovani »sa ordenom sa mačevima«. 2. Spisek sedanjih kapetanov 1. kl., »koji su u ratu sa uspehom komandovali u boju« in »za vsakega v prepisu ratne ocene in hvale.« — Dobro vemo, da so pod 1.) izšteni samo bivši avstro-ogrski oficirji, imajo pač druge šole kakor »nižu školvo vojaške akademije« in ki niso odlikovani »sa ordenom sa mačevima«, ker prejšnja odlikovanja, pridobljena pod dednim našim sozračnikom, sedaj niso priznana. Dobro vemo, da so pod 2.) mišljeni samo prejšnji avstrijski oficirji. Jasnje je tudi, da namerava minister vojne in mornarice oficirje ad 1.) pokojiti in oficirje ad 2.) povišati. Ti pokoji so stavljeni tako, da so za vsakega avstrijskega oficirja nemogoče. To enako postopanje z bivšimi avstrijskimi oficirskimi oficirji je velika krivica za prve nezakonito, ker ni ne po starem in ne po novem zakonu utemeljeno, ampak je le namovoljno postopanje g. ministra vojne in mornarice. Zakaj zahteva minister ta spisek za do 15. t. m. 7. Mogoče radi tega, da zamore »bivše« penzionirati še pred izdajanjem novega zakona, da dobe svoje pokojninske dohodke še po starem zakonu. Potem pa pride brzojavka na komando, »da se Naredbom... penzionirajo gosp. major... sa 30. ovog meseca.« Potem pa »hko čakaš pol leta na svoje dohodke, dok se ne uredi pitanje plate«. Praktično pa pocieni Mogoče ima g. minister miline, da bo plačeval pokojnine vsem onim, ki jih je pahnul na cesto, da bodo svoje izčrpane sile izrabili v civilni službi, kadar se obračamo na naše poslance, da nas kot državljane ščitijo pred takim samovoljnim postopanjem, ki ni utemeljeno po našem zakonu. — Uradnik se odpušča proti trimesečni odpovedi, hlapec, delavci po 14. oziroma po 30 dnevni odpovedi, oficir pa »odmah«!

— Javno vprašanje g. poslancu Kremarju. Ker g. poslanca ni doma, odgovorimo mi na vprašanja v »Jutru«: 1. Kdaj nameravate prirediti obljubljeni shod v Trbovljah? — Kadar boste povedali, zakaj ste stavko nepremišljeno povzročili. — Kdaj se prično pogajanja s Trboveljsko remogokopno družbo? — To veste sami bolje, ker imate vezi s Trboveljsko remogokopno družbo, mi pa ne. — 3. Kako je pričakovati uspeha od pogajanj? — Bolje se bodete držali, tem več bo uspeha.

— Trboveljska stavka. Pod tem navdom brblja »Jutro« javnosti o vseh mojih stvareh. Iz vsega odseva edini namen, javnost napačno informirati o stanju v poteku stavke. V prvem odstavku počenja o stanju stavke in kakor je razvidno, napovedi družbe, ker trdi, da je obrat v polju v Kočevju, Laškem in da je v Rajhenburgu stavka končana. Resnica pa je: v Kočevju dela 900 delavcev, med temi 100 Hrvatov, kateri pa tudi ne bodo več delo; v Laškem se ne obratuje. V Rajhenburgu so včeraj oziroma predvčerajšnjim producirali en sam vagon premoga. Dalje navaja poročilo, da se dela v jamskem kopu v Trbovljah. — Res je: V jamskem kopu v Trbovljah delajo samo pazniki, ki pripovedujejo, da bodo v teku 14 dni pri tako stisnjeni, da sploh ne bo mogoče delati. To je resnica o stanju. — Kar se tiče odgovornosti, je nismo prevzeli, vendar tega je tudi ne valimo na druge. Proje mnenje bomo po povedali, kadar pride čas za to. Kdo je delavstvo pogajal v stavko, o tem pa naj gospodje demokratije po molčijo, naj raje pogledajo, kdo ima v delni delnic družbe in katera stranka je v politični v upravnem svetu. Če »Jutro« da so klerikalci pogajali rudarje v stavko, potem je sigurno tudi g. generalni ravatelj Skubec hud klerikalec. Klerikalci, ki jih »Jutro« nazivlje, so pa tukaj tisti, ki niso hoteli pasti po rudarjih, temveč so postavili v borbo zanje. Ker pa gre tu tudi za žep proletarskega »Jutra«, za se tako repenti. Minilo bo tudi to in »Jutro« bo nastopil čas kislih kumarov.

— Vrhpolje pri Moravčah. Umrli je danes, dne 6. septembra ob pol 6. uri jutrajnjem svojem domu veleč. gosp. Josip Pele, prvi kaplan v Šmartnem pri Kranju. Pojini je bil rojen dne 14. aprila 1894 na Vrhpolju pri Moravčah. Po dovršenih študijah v kn. škof. zavodu je vstopil v ljub-

ljansko bogoslovnico ter imel prvo sv. mašo 16. jun. 1918. Bil je nato kaplan v Št. Jerneju na Dolenjkih. Vledele bolezni je bil na lastno prošnjo prestavljen v Šmartno pri Kranju. Toda po par mesecih je moral zapustiti službo in se je podal k svojim staršem, kjer ga je zdaj dohitela smrt. Blagemu duhovniku svetila večna luč!

— Iz Julijske Benečije je izgnan iz političnih vzrokov g. Ignacij Žgajnar, župnik na Premu. Drugi bodo sledili...

— Slovenski katoliški shod v Clevelandu. V nedeljo dne 19. avgusta t. l. se je vršil v Clevelandu v Ameriki prvi slovenski katoliški shod, ki ga je priredila Kranjska slovenska katoliška Jednota. Obnesel se je sijajno. Od vseh strani so prihitali na shod slovenski izseljenci. V slavnostnem sprevedu je korakalo 4300 oseb, zastav je bilo 42. Nastop je bil nad vse lep ter je napravil na ameriško javnost najboljši vtis. Po obleki in dostojanstvenem obnašanju v sprevedu korakajočih mož in žena ne bi nihče sodil, da si ti ljudje s trdim delom služijo svoj kruh. Na slavnostnem prostoru v Gordon parku se je zbralo na shod nad 10.000 oseb. Ob otvoritvi je godba zaigrala himno »The Star Spangled Banner«, z njo je pelo nad 100 pevcev in celokupni narod. Potem je pozdravil zborovalce in označil pomen shoda župnik Rev. Ponikvar. Za njim je govoril kot zastopnik mestne občine councilman Sulzman, ki je slavil Slovence kot zveste Ameriki in svoji veri. Nato je sledilo še več lepih govorov. Shod se je zaključil ob vznesenem razpoloženju vseh navzočih in bo nedvomno obrodil najboljše sadove.

— Ameriški Slovenci za novo dose-ljujoče se rojake. Na XV. konvenciji kranjske katoliške jednote, ki se je v zadnji tretjini avgusta t. l. vršila v Clevelandu, so razpravljali tudi o skrbi in varstvu za rojake, ki prihajajo v Ameriko. Sklenili so, da pristopi K. S. K. J. kot članica v Catholic Welfare Council, kjer bo zastopnik organizacije dobil glas.

— Meštrovic ponesrečil. Zagrebški listi poročajo, da je kipar Ivan Meštrovic 1. t. m. padel s strehe svojega ateljeja in si zlomil desno roko. Zdravljenje bo trajalo najmanj 6 tednov.

— Brzovlak Belgrad—Osijek ustavljen. Nedavno vzpostavljeni brzovlak Belgrad—Osijek bodo zopet opustili, ker je promet preslab.

— Tridesetletnico mature so obhajali v Ljubljani pretečeni torek sledeči sošolci: Ivan Arhar, nadzornik j. žl., Ljubljana; Iv. Baloh, duhovnik, Jul. Benečija; Fr. Cvek, nadzornik j. žl., Ljubljana; Ivan Frole, višji nadzornik j. žl., Maribor; Anton Golč, župnik, Bohinj; Mirko Grasselli, drž. pravdnik, Maribor; Andrej Kneisel, nadzornik j. žl., Ljubljana; Jurij Kozina, v. d. sv., Novo mesto; Ivan Košnek, gimn. prof., Kranj; Anton Kuder, sod. sv., Novo mesto; Anton Lavrič, bančni ravnatelj, Ljubljana; Karol Tavčar, gozd. svetnik, Ljubljana; Josip Wester, inšpektor sred. šol, Ljubljana; Hubert Zaveršnik, notar, Krško; Ivan Zavbi, župnik, Ambrus; dr. Metod Dolenc, univ. prof., Ljubljana; dr. Jos. Komljanec, gimn. ravnatelj, Ptuj; dr. Al. Rant, fin. svetnik, Ljubljana; dr. Milan Skrlj, dvorni svetnik; dr. Ivan Modic, viš. sod. sv., Ljubljana; Valentin Oblak, župnik, Kropa; dr. Iv. Plečnik, univ. prof., Ljubljana; Ivan Poženel, nadzornik j. žl., Zagreb; Jakob Ramovš, župnik, Lašče; dr. Josip Reisner, narodni poslanec, Ljubljana; Fran Semrov, poštini kontrolor, Ljubljana; Ivan Valenčič, tajnik hranilnice, Kranj; Anton Zore, župnik, Mirna peč. Sošolcev je umrlo 15. Zanje so se darovale sv. maše ob 9. uri v frančiškanski cerkvi, katerih so se sošolci polnoštevilno udeležili. Popoldne ob dveh je bil na škofelji pri g. Javorniku skupni obed, ki je gostom izbornu postregel.

— Za Malgajev spomenik v Guštanju je sprejel odbor od sledečih gg. nabiralcev: dr. Jan Juro, Maribor 25 Din, Kotnik Rajko, Guštanj, 20 Din, Franc Štupica, notar št. Lenard Sl. Gor. 169 Din, Stanko Pavlič, Djevdjelija, 355 Din, Franjo Krisper, notar, Črnomelj, 160 Din, dr. Janko Leskovec, Dol. Lendava, 50 Din, Drav. div. oblast, Ljubljana, 944 dinarjev, nadalje so darovali sledeči gg.: Miloš Oset, Maribor 100 Din, Franc Dolenc, Škofja Loka 100 Din, dr. Ravnik, Maribor, 300 Din, skupaj 2223 dinarjev. Odbor za Malgajev spomenik izrekla tem potom p. n. darovalcem najspokojnejšo zahvalo in se priporoča ostalim nabiralcem.

— Veseli dogodek v kraljevi hiši in vpokojenci. Ves narod je sprejel z radostjo veselo vest, da se je rodil prestolonaslednik in bodoči kralj. Tudi revnim vpokojencem se je napolnilo ob tej priliki srce veselja, dasi smo lačni, raztrgani in nas muči skrb za našo bodočnost in bodočnost naših družin. Ta radostni dogodek v kraljevi družini nam vžiga nove upe, da bo naše ministristvo postavilo temu dnevu spomenik s tem, da nam bo zagotovilo bodočnost ter nam izboljšalo naš žalostni položaj. Tako bomo najlepše praznovali našega prestolonaslednika kot osvoboditelja iz naše bede in prezgodnjega pogina. — Vpokojenec.

— Udruženje šumarskih poduradnikov kraljevine SHS ima svoj občni zbor dne 21. septembra v Zagrebu v šumarskem domu v Vukotinovičevi ul. 2. Zeli se, da se ga logarskogozdno čuvajsko osebje v čim večjem številu udeleži.

— Finančna delegacija objavlja uradno, da izide »Izkaz o stanju hranilnih vlog in dvigov pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji za II. četrtletje 1923 v eni prihodnjih številki Uradnega lista.

— Meste pri Ljubljani. Na Mali Šmaren, dne 8. septembra počenši ob 4. popoldne prireditve slov. kat. izobraž. društva v Ljudskem domu v Mostah. Sodeluje godba iz Mladinskega doma na Kodeljevem, pevski zbor iz Šmartnega na Savi in domači pevski zbor. Vstopnina 3 Din za osebo. Prireditve se vrši ob vsakem vremenu.

— Gorje pri Bledu. Dne 9. septembra odkrijemo prvi nas na slovesen način spomenik v svetovni vojni padlim vojakom gorjanske občine. Izklesal ga je radovoljski kamnosek in soglasna sodba vseh, ki so spomenik videli, je ta, da se je z njim prav posebno izkazal. Na mramornati plošči so ovekovečena 103 imena padlih domačinov vojakov. Spomenik velja 20.000 dinarjev in so si zanj stekli največ zaslug gg., Jernej Cundrič, pletarski učitelj in predsednik invalidov, župan in podpredsednik Josip Zajc, tajnik in blagajnik Jurij Simnic in Vinko Božič.

— Davčni prestopki in tihotapstvo v Italiji. Italijanska urača poročila javljajo, da je v deželi najbolj vročega nacionalizma goljufanje države silno razširjeno. V času od 1. marca do 30. aprila t. l. so finančni organi odkrili 1473 tihotapstev na državnih mejah, 774 v obmejnih krajih in v notranjosti ter 1160 drugih carinskih prestopkov. Pri tem so zaplenili 87.229 kg blaga, od tega 7989 kg kave in 5893 kg tobaka; vina so zaplenili 47.316 hl. Davek na produkcijo se je kršil v 632 slučajih. V državnih monopolih so ugotovili 485 tihotapstev in 509 prestopkov. Kolkovnih in pristojbinskih prestopkov so odkrili 9644. Vsa ta tihotapstva in prestopki so oškodovali državo za 1.920.940 lir. Vseh sleparij je bilo ugotovljeno 10.840 in zaplenili so 67.278 predmetov. Odkrili so 17 tajnih tvornic špirita, 6 tvornic smodnika, 5 tvornic mila in dve tvornici sodavice. Oseb so zaradi teh pregreškov zaprli 399.

— Vlomi in tatvine. Užitkarju Primožu Zagarju s St. Urške gore je bila ukradena ura. — Posestniku Jakobu Mačku iz Virja pri Velesovem so odnesli vlomilec raznega blaga in denarja v skupni vrednosti 21.040 kron. — Kočarici Katarini Habbjan iz Lajš pri Selcah je bilo ukradeno 9160 kron. — Vlomilec so odnesli iz kašče posestniku Francišku Goršetu z Zajčjega vrha št. 6 obleke v vrednosti 14.030 kron.

— Pisalni stroj »Continental« na Ljubljanskem velesejmu! Ta znameniti pisalni stroj je videti v paviljonu »G«, koja 206/a, tvrdka Ant. Rud. Legat, Maribor. Interesanti naj ne zamude, si ogledati ta stroj. Tvrdka je tamkaj tudi razstavila izvrstne računske stroje, in tudi pisalne stroje različnih sistemov, veliki in mali, ter tudi s cirilico. 5640

— Na prodaj je krasni hotel »Stoletik ob postaji Dobrava-Vintgar med Jesenicami in Bledom. Poizve se pri lastniku v Ljubljani, Sp. Šiška, Bellevue, kjer je tudi oddati restavracijo »Bellevue« na račun, eventualno v najem. 5568

— Ekspozitura »Slovenčeve« uprave na Velesejmu posluje počenši v soboto popoldne vsak dan ob glavnem vhodu na desno (poleg pošte) in sprejema naročila na inserate ter nove naročnike na »Slovenca«. Ondi je tudi naprodaj dnevnik »Slovenec«.

— Tečaj za strojepisje in stenografijo. Na zasebnem učilišču Legat v Mariboru začnejo novi tečaji za strojepisja in stenografijo dne 1. oktobra in trajajo štiri mesece. Vpisovanja in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

5279 (8)

— Eau de Cologne Louis XIV. se odlikuje posebno s svojim finim, ugodnim, osvežujočim vonjem, ter se porablja kot parfum in z izrednim uspehom za negovanje obraza in telesa. — Cena 1 l Din 150.—, ½ l Din 80.—. Steklenice je prinesli seboj. — Uran Parfumerija, Ljubljana, Mestni trg 11. 5205

Primorske novice.

p Proti goriški nadškofiji. Ze dolgo je znano, da žele Italijani zrušiti goriško nadškofijsko stolico, ki ima svoj temelj v slovenskem prebivalstvu. Zadnje dni so se te stvari zopet lotili italijanski listi, ki opozarjajo, da ima Benečija samo eno nadškofijo z 9 škofijami, dočim sta v Julijski Krajini dve nadškofiji, ki sta odvisni neposredno od sv. stolice. Temu nesorazmerju naj se napravi konec na ta način, da stopi namesto obeh metropol — goriške in videmske — oglejski patriarhat, ki naj se oživi in ki naj ima svoj sedež v Trstu. Temu patriarhatu bi se mogla priključiti tudi reška škofija. — To so torej italijanski cerkvenopolitični načrti v slovanskih pokrajinah.

Štajerske novice.

š Maribor je ob priliki rojstva prestolonaslednika ves v zastavah.

š Zaročil se je okrajni glavar g. dr. Srečko Lajnšič z gđ. Gusti Kobenterjevo, hčerko veleposestnika v Št. Jakobu v Rožu.

š Nesreča. V Št. Ilju je padel s skednja 56 letni viničar Karel Ferik in se težko poškodoval na glavi. Nezvestnega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Ljubljanske novice.

lj Mestna občina je povodom rojstva prestolonaslednika takoj, ko se je vesela novica izvedela in ne da bi čakala o tem na uradno obvestilo razobesila na mestni hiši in na ostalih mestnih poslopih državne in narodne zastave. Tudi se je v odsotnosti župana podal podžupan dr. Stanovnik takoj k velikemu županu, da izrazi častitke mestne občine. Mestni župan pa je odposlal kabinetni pisarni kralja sledečo brzojavko: V imenu domorodno vzhicene Ljubljane počastam se Vašim Veličanstvom tolmaiti vdanost slovenskega glavnega mesta kličoč: Bog nam čuvaj našega kralja, milo našo kraljico in prestolonaslednika, poroka bodoča srčno naroda in države!

lj Pogreb gospe Gostinčarjeve. Včeraj popoldne so položili k večnemu počitku nenadoma preminulo ženo nar. poslanca Gostinčarja, Katarino Gostinčar. Ob treh popoldne se je začel pomikati pogrebni spreved od hiše žalosti Karlovška cesta 13. Pred krsto so šle njene tovarišice iz Marijine družbe z vencem, za krsto sorodniki in nato so se vrstila zastopstva. Med prvimi je bil načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec z dr. Brejem. Organizacije so bile zastopane sledeče: I. delavsko konsumno društvo, Jugoslov. strokovna zveza, Jugosl. strokovna zveza rudarjev, Prometna zveza, Zveza tobačnih vpojencev itd. Udeležba pri pogrebu je bila dokaz velike priljubljenosti, katero je uživala ranika. N. p. v. m!

lj Znižane cene obiskovalcem III. ljubljanskega velesejma na praznik 8. septembra. Da se omogoči obisk velesejma srednjim slojem: državnim in zasebnim nameščencem ter delavcem, je sejsmska uprava sklenila, da se v soboto dne 8. septembra t. l. znižajo vse dnevne vstopnice na 10 dinarjev. Otroci do 10. leta so vstopnine prosti, če jih spremljajo njihovi svojci. Otroci pod 16. letom se sami sploh ne puščajo na sejmističe.

lj Zopetna nasilnost »Orjuna«. Včeraj popoldne proti večeru je nekaj Orjunašev nalepilo po raznih hišah v mestu tetake, ki so vabili na večerni obhod. Pri tem so vdrli v vežo konzuma, češ da je nekdo z vrat odstranil lepak, in odtod v spodnje prostore, kjer so razgrajali in kričali. Končno se postavijo v špalir ob Zvezdi ter tam izivajo in pretijo kako, da se bodo maščevali. Na poziv je prišla straža, od katere so takoj po prihodu orjunaši zahtevali intervencije, sklicujoč se na to, da so mestna organizacija »Orjuna«, Ljubljana. Ker le ni bilo miru, so jih stražniki pozvali, naj se razidejo, obenem pristopiti tudi ravnatelj konzuma g. Kočmur, katerega je neki orjunaš, katerega ime je policiji že znano, nepričakovano v navzočnosti 4 stražnikov udaril po obrazu in sicer s toliko silo, da je le-ta moral iskati zdravniške pomoči. Nasilneža so stražniki odvedli na policijo. Orjunašem pa priporočamo, da grejo raje na Primorsko in Koroško borit se za narod.

lj Tombola Zveze bivših sal. goj. Prvi dobitek tombole, možko kolo tvrdke Gorec, je razstavljeno v izložbi tvrdke Krisper na Mestnem trgu Ako zadene gospa ali gospica, si lahko ogleda svoje elegantno kolo na velesejmu, tvrdka »Tribuna«. — Tablice se dobijo v obeh trafikah velesejma po 2.50 Din. — Nekateri mislijo, da je tombola javna in odklanjajo tablice, ker so od daleč in ne morejo osebno prisostvovati, toda to pot se vrši zrebanje trikrat v pisarni, številke objavijo časopisi — vsak ima še 8 dni časa, da se osebno ali pismeno prijavi, in odbor zreba imena srečnih, ki bodo zadeli.

lj »Naša krič« na Ljudskem odru. Na praznik, v soboto, dne 8. septembra in v nedeljo, dne 9. septembra vprizori »Krekova mladina« v Ljudskem domu narodno igro v štirih dejanjih »Naša krič. Začetek vsakikrat ob 8. zvečer. Predprodaja vstopnic je v Jugoslovanski strokovni zvezi na Starem trgu 2, I. nadstr. ves dan in eno uro pred vsako predstavo pri blagajni v Ljudskem domu. Vse prijatelje delavske mladine vlijudno vabimo.

lj Ljudski oder vabi svoje člane in vse one, ki so sodelovali pri »Pasijonu« na izlet v ljubljansko okolico dne 8. septembra. Zbirališče ob 3. popoldne v društvenih prostorih ob vsakem vremenu. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, prosimo, naj se člani med seboj obveste. — Občni zbor Ljudskega odra se vrši v nedeljo, dne 16. septembra ob 10. dopoldne v društvenih prostorih (Ljudski dom), I. nadstropje. Prosimo polnoštevilne udeležbe.

lj Šiška. V kratkem dobi tudi naša podružnica sv. Jerneja v Šiški dva nova zvonova, katera smo naročili pri Zvonarni in livarni v Št. Vidu nad Ljubljano. Ker je bivša vojna

uprava pobrala vse zvonove, je bilo dosedaj pri nas v tem oziru zares žalostno — zato bo pa tem večje veselje v nedeljo teden, ko bomo nova zvonova blagoslovili in jih izročili v varstvo sv. Jerneju.

Ij Pozor na sklep gremija. Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja vse svoje člane na sklep gremijalnega občnega zbora z dne 9. maja 1909, ki prepoveduje članom dajati svojim odjemalcem novoletna in velikonočna darila, dalje denarne prispevke in pa darila v naravi za prirejanje različnih veselje in tombol. Ta sklep občnega zbora je še danes v veljavi in bo gremij postopal proti onim, ki bi ga kršili v smislu § 24 gremijalnih pravil. — Načelnik: Fran Stupica l. r.

Ij Mestna zastavljalnica naznanja, da se vrši lomešna dražba v januarju 1923 zastavljenih predmetov v četrtek, 13. t. m. ob 3. popoldne.

Ij Prosveta franč. župnije vabi člane in prijatelje, da se v torek, dne 11. t. m. ob 6. uri v obilnem številu udeležijo sv. maše na Rožniku; če pa bo slabo vreme, bo sv. maša v četrtek, dne 13. t. m. ob isti uri.

Ij Iz gremija trgovcev v Ljubljani. Podpisani prosim ponovno vse člane gremija trgovcev v Ljubljani, da se obrnejo z ozirom na moja izvajanja na letošnjem občnem zboru v vseh obrtnih zadevah pismeno na gremijalno pisarno. Tako bo načelstvo gremija poučeno o vseh težnjah svojih članov ter bo moglo storiti primerne korake v zaščito trgovstva pri različnih faktorjih. Zahrbtno zabavljanje ne koristi nič, stvari pa občutno škoduje. — Načelnik: Fran Stupica l. r.

Ij Ljubljanci! Posetniki velesojma! Nezadovoljniji — pozor! Čemu tarnate neupravičeno nad pomanjkanjem razvedrila v naši šegavi in gostoljubni slovenski prestolici? Udeležite se polnoštevno splošnega konkurenčnega tekmovalstva v smeđu, katero priredi v nedeljo, dne 9. t. m. društvo »Soča« v obširnem, senčnatem vrtu Narodnega doma v obliki svoje l. velike vrtno ljudske veselice z obširnimi zabavnimi sporedom.

Ij Prvovrstna banaška moka, drobo, koruza a. dr. je prispela ter se dobi takoj na drobno in debelo po konkurenčnih cenah pri trdnici »Fortuna«, Ljubljana, Krekov trg. — Istotam se dobi vsakovrstna emailirana posoda. Glej današnji inšerat!

Ij Higijenična česalnica za dame O Fetichek Frankheim, Ljubljana, Kongresni trg 19. Nega vanje las. Ondulacija. Barvanje z L'Oréal Henne. El. masaža lica. Manicura. Izvršuje vsa lasna dela. Kupuje odpadene in odrezane lase po najvišji dnevni ceni. Parfumerija. 5312

Gospodarstvo.

g Čipkarice, gospodinje! Dva rodova se nosijo kleklane čipke, kupljene pri Osrednji čipkarski zadrugi v Ljubljani, Pod Trančo 2, l. nad. Garantirano samo lepo delo iz trepežnega, pristnega lanenega sukanca. V prometu so tudi enake čipke iz bombažastega sukanca (Glanzwaren), na videz lepe, a trpe le nekaj let ter zgube po prvem pranju svojo obliko, ter se nikakor ne morejo z našimi primerjati. Za slabo blago je vsaka cena pretirana, dobro blago pa ni nikdar predrago. Čipke se dobe, dokler traja sedanja zaloga sukanca, primeroma še po nizki ceni, zato naj nobena gospodinja ne zamudi prilike ugodnega nakupa. Prodaja se tudi lepo konfekcijsko blago. Gospe in čipkarice dobe vse potrebščine za kleklanje in vsivanje konfekcije po najnižji ceni. Oddaja se tudi delo na dom (dober postranski

zaslužek). Sprejemajo se tudi naročila za izdelovanje čipk in konfekcije po zadružnih ali zadržki izročeni vzorci. Glej tudi današnji inšerat.

g Trg v Zagrebu. Na zadnjem živinskem sejmu v Zagrebu je bila prav živahna kupčija. Posebno mnogo živine so pripeljali iz Bosne. Nakupovali so blago zlasti za Avstrijo, za Češko in za Slovenijo. Cene: Bosanski voli posebne vrste po 15 Din, bosanski voli I. vrste po 12—13 Din, druge vrste 10—11 Din, manjvredno blago po 8.50—9 Din. V primeri s preteklim tednom so se cene dvignile za 0.50 do 1.50 Din za kilogram. Domače blago so plačevati po 15.50 Din za prvovrstno blago, drugovrstno pa po 13.50—14.50 Din. — Telet primanjkuje. Zato je cena poskočila. Plačevali so po 20—22.50 Din za kg, torej za 5 Din povprečno dražje kakor pretekli teden. Računajo pa še na nadaljni porast cen. — Svinjina po 21.50—22.50 Din, kar znaša v primeri s ceno preteklega tedna dvig cene za 1—2 Din pri kilogramu.

g Določbe glede luksuznega blaga iz Avstrije. Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča vse one člane, ki uvažajo iz Avstrije blago, osobito luksuzno, na tam stoječi davek na poslovnih obrt (allgemeine Warenumsatzsteuer). Podrobnosti, ki so izvanrednega pomena za gorinavedene, se zvedo iz notice v Trgovskem listu. — Načelnik: Fran Stupica l. r.

g Utihotapljenje svilene nogavice. Zadnji čas se utihotaplja v Jugoslavijo velike množine svilnenih nogavic, katere ponujajo na prodaj gotove osebe po trgovinah. Gremij trgovcev opozarja na to svoje člane s pripomnjo, da je nakupovanje utihotapljenega blaga kaznjivo, škoduje pa tudi ugledu realnega trgovca. Vsakega takega prodajalca naj se izroči najbližjemu stražniku. — Načelnik: Fran Stupica l. r.

g Znižanje izvozne carine na vino. Minister za promet je znižal prevoznik tarif za vino. Tarifne postavke za vino so sedaj nižje kakor za druge predmete. Za transport dalmatinskih vin pa ta ugodnost ne velja.

g Bolgarski državni dolg. Po poročilih iz Sofije je narastel bolgarski zunanji državni dolg v prvem četrtletju 1923 za 4.25 milijonov levov, a notranji za 442.78 milijonov levov.

g Uvozna carina za uvoz goveje živine v Češkoslovaško znaša v češkoslovaških kronah: za vole 180 pri komadu, za bike 90, za krave 90, za mlado govejo živino 54, za teleta 15, za ovce in koze 7.50, za prešiče do 10 kg teže 4.50, za prešiče od 10 do 120 kg žive teže 66 čsl. kron. — Manipulacijske takse se ne pobirajo.

g Državni dohodki iz prodaje svil. Ministrstvo trgovine in industrije je prodalo preteklo soboto potom javne dražbe 2000 kg svil iz držav, svilar v Novem Sadu in Pančevu in sicer za 3 in pol milijona dinarjev.

g Podražitev tobaka na Ogrskem. 8. septembra se podražijo na Ogrskem tobačni izdelki povprečno za 150 odstotkov.

g Carinski aggio na zlato v Nemčiji znaša od 1.—7. septembra 129,019.900 nemških mark.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žito sledeče cene: pšenica 340—342.50 dinarjev, ječmen 280 Din, oves 255 Din, koruza 265 do 267.50 Din, fižol 480 Din, pšenična moka št. 0 550 Din. — Tendence nespremenjena.

g Žetev na Poljskem se presoja letos sledeče: pšenica 1,452.000 met. stotov, rži 6,542.000 met.

stotov, ječmena 1,784.000 meterskih stotov, ovs 3,773.000 met. stotov in krompirja 24,387.000 met. stotov.

BORZA.

Curh, 6. sept. (Izv.) Devize: Pešta 0.03, Berlin 0.00016, Italija 23.60, London 25.11, New York 55.75, Pariz 80.95, Praga 16.55, Dunaj 0.007825, Sofija 5.40, Belgrad 5.85, Varšava 0.0023. Valute: n. a. krona 0.0079.

Zagreb, 6. septembra. (Izvirno.) Devize: Berlin 0.000425, Italija 4.03—4.04, London 430—430.50, New York 94.25—94.50, Pariz 5.80—5.85, Praga 2.8250 do 2.8350, Dunaj 0.1380—0.1385, Curh 17.10 do 17.15.

Cerkveni vestnik.

c Konference episkopata kraljevine SHS. V Zagrebu so se vršile konference jugoslovanskega episkopata od 20. do 25. avgusta pod predsedstvom zagrebskega nadškofa dr. Bauerja. Zapisnik se je vodil tajnik zagrebskega nadškofa dr. Slamič. Predsednik je pozdravil zbrani episkopat in osobito novoimenovane škofe in administratorje ter razložil, kaj vse se je storilo pri sv. stolici radi razmejitve škofij in o tozadavnem odgovoru vlade. Poročal je tudi o novolini transkripciji staroslovenskega misla. Episkopat se je nadalje pečal s predlogi posameznih škofov in raznih katoliških korporacij. Govorilo se je o materielnih prilikah cerkve, cerkvenih institucij, nadarbin itd. Debata je bila tudi o zaščiti verskega pouka na vseh šolah v državi in o pravici cerkve z ozirom na konfesionalne šole. Sklenjeno je tudi, da se začne takoj s tiskanjem hrvatskega in slovenskega obrednika. Razpravljalo se je tudi vprašanje konkordata z Vatikanom. Škofje so sklenili, da se mora ponovno apelirati na sv. stolico radi preganjanja jugoslovanske katoliške duhovščine izven države. O zaključkih te konference so se poslala poročila vladi in osobito še verskemu ministru. Episkopat se je še tudi posebej zahvalil pripravljalnemu odboru za evharistični kongres pokrajinski vladi, vojaški oblasti in vsem Zagrebčanom.

Prosveta.

pr Fr. Milčinski: »Gospod Fridolin Žolna in njegova družina«. Veselomodre črtice. V Ljubljani 1923. Natisnila in založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 72 strani. Cena broš. Din 8.—, vez. Din 13.— Kot 5. zvezek nove »Splošne knjižnice« je izšla nova zbirka mičnih humoresk našega znanega pisatelja-humorista, Fr. Milčinskega. Pod značilnim imenom Fridolina Žolne je pisatelj ustvaril humorističen tip ki v gladko tekoči in veselo razposajeni besedi razklada svoje nazore in opazovanja o meščanskem in družinskem življenju. Častilci naše vesele muze bodo kaj radi segali po tem čtivu, ki za nedolžnim humorjem skriva trpko satiro na vsakdanje življenje. Temu prvemu zvezku bodo sledili v okvirju »Splošne knjižnice« še drugi tega pisatelja, ki bodo originalni tip Fridolina Žolne še bolj spopolnili. Cena knjige je bagatela, ki bo omogočila širšim krogom, da si nabavijo to mično knjižico, kakor tudi naslednje, ki izidejo v kratkem času.

Orlovski vestnik.

Orlovska slavnost v Dol. Logatcu. V nedeljo, dne 9. septembra praznuje dolenjeloški orlovski odsek svojo 15 letnico. Jubilej

se proslavi s popoldansko prireditvijo, združeno z javnim nastopom domačih in sosednjih Orlov-telovadcev, s sodelovanjem domače novoustanovljene društvene godbe. Vrši se na vrtu gdč. Leopoldine Mulley v Dol. Logatcu. Po telovadbi se vrši prosta zabava, srečolov in šaljiva pošta. Vabimo vse sosednje prijatelje orlovstva k naši proslavi. Železniška zveza je jako ugodna. — Bog živi!

Dijaški vestnik.

d Podružnica S. D. Z. za ribniški okraj priredi v soboto 8. in v nedeljo 9. t. m. Gogoljevo komedijo »Ženitev«. Čisti dobiček je namenjen za kat. akad. menzo. — Odbor.

Turistika in sport.

Tembura športne zveze, ki se vrši 16. septembra t. l. v prid športnega razvoja v Sloveniji ima krasne dobitke ter bomo prišli nedvomno vsi igralci na svoj račun. — Glavni dobiček je hrastova spalnica, dalje kuhinjska oprava, elegantno luksuzno kolo Es-ka, prvovrstni šivalni stroj z vložno glavo, vreča moke in 50 ostalih dobikov. Te blisce so po 2.50 Din ter se prodajajo po trafikah in nekaterih trgovinah.

Nogometne tekme 9. in 9. septembra v Ljubljani. — 8. in 9. t. m. ob 16.30 se vršita na prostoru Ilirije dve zanimivi domači tekmi. Prvi dan nastopi Ilirija proti Jadranu, drugi dan pa proti Hermesu. Vsi trije klubi postavijo v boj svoje najboljše igralce. Skupno s srečanjem Ilirija: Primorje, ki se vrši 16. t. m. v programu Olimpijskega dne, bosta omogočili tekmi pregled našega najboljšega igrskega materiala ter dali podlago za sestavo reprez. moštva proti Zagrebu in Celovcu. —

Poizvedovanja.

Denarnica z manjšo svoto denarja se je našla Dobl se v modni trgovini A. Zibert, Prešernova ul. Izgubil se je koštrun, črn, star 4 mesece, vreden 1200 kron. Kdor ga najde, naj naznani: Poljanška cesta 55, mesar Zabjek.

Vse

šolske potrebščine:

Ročne torbice, voščeno platno, modri ovijalni papir, peresa, svinčnike, radirke, zvezke, mape, peresnice, risalni papir, barvice, risalne deske mape, risalna orodja in vse druge potrebščine priprave

tvrdka

IVAN BONAČ

LJUBLJANA

Šelenburgova ul. 5.

STANOVANJE

prijazno in zračno, v bližini dolenjskega kolodvora, obstoječe iz dveh sob, kuhinje, predalce in vseh pritliklin, tudi pralnica in souporaba vrta, se takoj ZAMENJA proti enakemu ali večjemu v sredini mesta. — Natančnejše informacije v Krojaški ulici št. 5, l. nadstr., od 6. do 8. ure zvečer.

Prodaj:

HIŠO, oddaljeno 3 minute od župne cerkve, s 3 sobami, kuhinjo in 2 kletima, gospodarskim poslopjem in 2 velikima njivama, nekaj košenine in 6 oralov gozda. Neža ŽAGAR, Trebelno pri Mokronogu.

Sprejemem valenca

za PEKOVSKO OBRT po dogovoru. — Naslov pove uprava lista pod šte. 5642.

Dijakinjo sprejmejo na hrano in stanovanje pri boljši rodbini v bližini učiteljskega. Naslov se izve v upravnistvu lista pod šte. 5594.

2 dijaka sprejme na stanovanje in hrano boljša družina. Nadzorstvo dobro. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod šte. 5577.

Prirezovalca

za gornje dele, izurjenega, SPREJMEM. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Naslov: FRANC KRALJ, Novi Vodmat, Društvena ulica št. 64. 5517

Rabljeni pisalni stroji

najboljših znamk, dobro popravljani, NA-PRODAJ. — ANT. RUD. LEGAT, MARIBOR, Slovenska ulica št. 7. — Telefon št. 100. 5693

Osrednja čipkarska zadruga Pod Trančo št. 1

PRODAJA

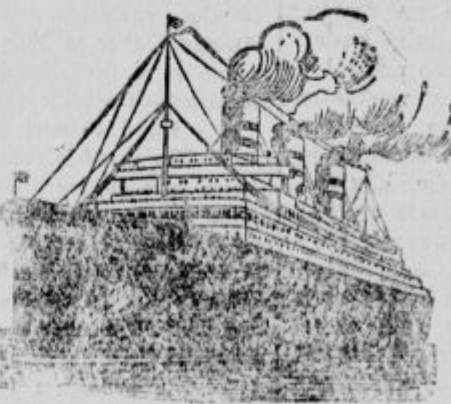
IDRIJSKE ČIPKE

iz najfinejšega lanenega sukanca. — PAVILJON »L« ŠTEV. 468

HOLLAND-AMERIKA LINIJA

Rotterdam-New-York

Generalno zastopstvo za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev
Hrvatska banka za promet s nekretninama d. d.
Zagreb, Zrinjski trg 8.

Odprava potnikov I., II. III. razreda za Severno Ameriko in Kanado z ogromnimi, namoderneimi brzovoznimi parobrodi. Potovanje po odprtem morju 6 do 7 dni. Najugodnejša, sigurna in brza vožnja. Izvrstna kuhinja. Vsak teden jeden parobrod. Potniki tretjega razreda imajo posebne kabine z uzorno čistostjo.

Vsestranska pojasnila daje vsakomur brzo in brezplačno:
Holland-Amerika Linija
Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 21.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, zlasti pa častitim duhovnim sobratom, naznanjamo prežalostno vest, da je dne 6. t. m. ob pol. 6. jutraj po daljšem bolehanju, previden s sv. zakramenti, umrl velečastiti gospod

JOSIP PELE

bivši kaplan v Šmartnem pri Kranju

Pogreb predragega rajnika se vrši iz hiše žalosti na Vrhpolju pri Moravčah št. 10 na farno pokopališče v Moravčah v soboto popoldne ob pol. 4.

Priporočamo ga v pobožno molitev.

Sv. maše se bodo brale v več cerkvah.

VRHPOLJE pri Moravčah, dne 6. septembra 1923.

JANEZ in ANA PELE, starši. — KAROL, FRANC, IGNAC,

MINKA in JOHANA, bratje in sestre.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Najstarejša sedlarska delavnica

JOSIP KOHLER,

LJUBLJANA, Dnnajska cesta št. 19.

priporoča izgotovljene konjske opreme ter vse sedlarske potrebščine

Delo solidno.

Cene zmerne.

Ceniki na razpolago.

UNITED STATES LINES

v NEW-YORK iz Southampton - Cherbourg
Leviathan

18. septembra, 9. in 30. oktobra, 20. novembra, 11. dec.
iz Bremena čez Southampton in Cherbourg v New-York

George Washington

19. septembra, 24. oktobra, 28. novembra
Pres. Harding 5. sept. 10. okt. Pres. Arthur 12. sept. 17. okt.
America 26. sept. 31. okt. Roosevelt 3. okt. 7. nov.
Pres. Fillmore 4. okt. 8. nov.

Odbod iz Southampton in Cherbourg 1 dan pozneje.

Vse podrobnosti pri naslednjih naslovih:

UNITED STATES LINES

Glavno zastopstvo **BELGRAD**, Palata Beogradske Zadrage.
za Jugoslavijo:
Podružnica: **LJUBLJANA**, Zadruga Zveza.

Cognac-Medicinal
Crème-Ligueure

Triple sec

„Alko“

8. 3. 0. 3.

Velesojem

Paviljon „B“ štev. 483-484

Gjubljana, Kolizej

Motvoz
Kanap
Paviljon I 410

Dve dijakinji

hudi iz trg. tečaja, sprejem na brano in
stanovanje. Naslov pri upravi pod 5641.

Dr. Ivan Hubad
okrožni in zobozdravnik
v Školji Loka
ne ordinira
od 12 — 27 septembra.

Knjigovodjo izurjenega, IŠCEM za
takojšen nastop. Ozi-
ram se le na prvovrstno moč z večletno
praks. Plača po dogovoru. - Naslov pove
upravnistvo „Slovenca“ pod štev. 5645.

Vrvi
Užeta
Paviljon I 410

Ign. Žargi. „PRI NIZKI
CENI.“
volnene površne jopice
ovijačke, otročje volnene garniture.
Velika izbira zimskih potrebščin.
Ljubljana, Sv. Petra cesta. 5548

Stenotipistinjo

izurjeno v strojepisju in stenografiji,
zmožno slovenskega, nemškega eventu-
elno srbohrvatskega jezika, IŠCE za ta-
kojšnji nastop večje tovarniške podjetje
pri Ljubljani. - Oziralo se bo le na prvo-
vrstne moči z večletno praks. — Po-
nudbe s prepisi spricheval referencami in
sliko je nasloviti pod: „MARJIVOST
5587“ na upravo „Slovenca“.

V ponedeljek 10. septembra prostovoljna
DRAŽBA POHIŠTVA
emare za pisarno, biblioteko, NOVO
MESTO 21. 5644

LAN
PREJA
PLATNO
Paviljon I 410

»TOPLODAR«

je dobra stvar, štedi premož in denar!
Naročite ga takoj v **PAVILJONU**
„G“, štev. 235, pri tvrdki **NIPIC**
in **DRUG.** 5606

kraste, lisaje odstranjuje
pri človeku in živalih
Naftomazilo, ki je brez
duha in ne maže perila.
1 lonček za 1 osebo po
pošti 7 Din, pri
TANKOCI, lekarna
Ljubljana, Slovenija.

Ign. Žargi. „PRI NIZKI
CENI.“
Velika izbira perila
za dame in gospode. — **LJUB-**
JANA, Sv. Petra cesta. 5547

I 410
razstavlja
Anton Šinkovec d. d.
Grosuplje.

NAGRADA!

Dne 30. avgusta t. l. je bil izvršen na elektrarno na Savi v Trbovljah
dinamični atentat, kateri je povzročil precejšnjo škodo. Samo sreč-
nemu slučaju se je zahvaliti, da ni bila uničena cela električna cen-
trala in da niso postali tamkaj zaposleni uslužbenci žrtev zločin-
skega napada. - Trbov. premož. družba razpisuje nagrado od

100.000.— kron

onemu, kateri izsledi ali pomaga izslediti prave zločince.
TRBOVELJSKA PREMOGOKOPNA DRUŽBA.

PUŠKARNA V KRANJU

tovarna modernega orožja in municije
opozarja cenjeno duhovščino
na Ljubljanskem velesojmu razstavljen

SALUTNI TOP

popolne življenjske varnosti. Najcenejši strel.

Za športne čepice in hišne čevlje

ne prezrite paviljon „L“ 464.

Albin Jazbec, Kranj.

Predilnica za žimo

dobavlja vsako množino
vseh vrst

žime

za žimnice, tapetniška in sedlarska dela

V zalogi imam tudi belo in črno žimo od 70 cm dalje, ter
za ščetkarje 27/32 cm dolgo

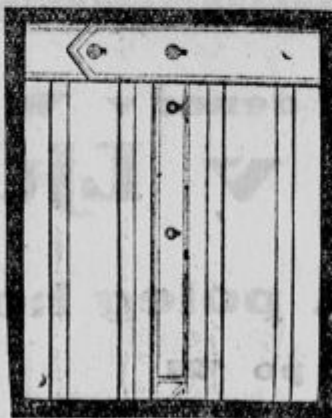
Kupujem:

po najvišjih cenah netzelano konjsko, govejo žimo in ščetine

ODDAM V NAJEM za dobo desetih let

električen obrat z 20 H. P.

z jako obsežnimi prostori in zemljiščem, pripravno za vsako indu-
strijo, oddaljeno samo 5 minut od postaje. - Istotam naprodaj ozir.
se oddajo v najem novi **STROJI** za mizarstvo. Cenjene ponudbe
na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3,
pod šifro: „20 HP.“

Upozorenje.

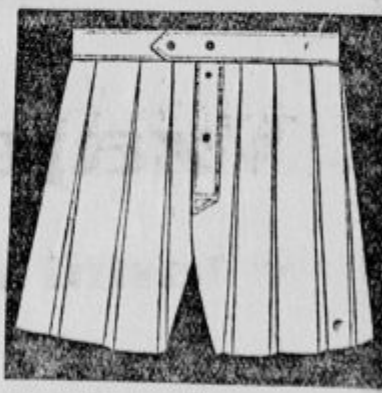
Na osnovu zakona o zaščiti industrijske svojine, po riješenju od
5. marta 1923., uveden je u registar uzoraka i modela kod Uprave
za zaščitu industrijske svojine u Beogradu dne 9. marta 1923. jasni
uzorak nazvan Muške gaće fazona „Lav“, prema priloženim slikama,
s pravom prvenstva od 17. decembra 1922. i s valjanošću na čitavom
teritoriju Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca na naše ime i u ime i
u našu korist pod brojem uzoraka 78. i oznakom akta M. 54—22.,
o čemu obavještujemo tvorničare rublja, kao i trgovce rubljem na
veliko i na malo znanja i ravnanja radi.

Osim u Kraljevini SHS zaštićene su ove gaće u svim kulturnim
državama.

Svaka proizvodnja i razpačavanje takovih ili sličnih gaća, bez naše izričite privole zabranjuje se pod prijetnjom kaznenih po-
sljedica predviđenih u §§. 144, 147, 148, 149 i 154. zakona o zaštiti industrijske svojine od 17. februara 1922.

Gaće „LAV“ dobivaju se u svim boljim modnim trgovinama u Jugoslaviji.

Domaća tvornica rublja d. d.
Zagreb, Jelačićev trg 2. I. kat.

Prima bohinjski sir

razpošilja po najnižji dnevni ceni

Franc Žmitek Eksport sira, Boh. Bistrica

Zahtevajte povsod sir la, Boh. kvalitete.

Josip Jug

pleskar in likar za slavbe, mostove in pohištvo

Ljubljana, Rimska cesta 16.

Specijalni oddelek:

Črkoslikarstvo na steklo, pločvino, zid, les, platno itd.
Prvovrstni, najmodernejši in največji atelje za dekora-
tivno in umetno slikanje, kakor tudi slikanje grbov,
alegorij ter cerkveno slikanje.

Najnižje konkurenčne cene!

Točna, solidna posrežba.

Moste - Ljubljana, Zaloška cesta 67.

Andrej Černe

LJUBLJANA, stavbeno podjetje
Linhartova ul. 9, Sv. Petra cesta 23
Prospekti na razpolago.

Izvršuje vsa v to stroko spada-
joča dela najceneje in najsolid-
neje. — Izgotavlja načrte, od naj-
pripestejše do najbogatejše izvršbe.

Ne samo vsak planinec, vsak dijak itd., marveč tudi **vsak trgovec in obrtnik**, vsak učitelj, duhovnik, vsak poslovni človek in zlasti **vsak obiskovalec veleselja** ter sploh vsakdo mora poznati in imeti **Badiurov „Vodič po Sloveniji“**.

O vsakem kraju najdeš v „Vodiču“ vse, kar hočeš izvedeti o njem. Podatki, slike, zemljevidi, načrti zdravilišč, kopeli, prirodne in zgodovinske znamenitosti, izleti, alpske ture, tujski promet, lov, trgovina, obrt, prebivalstvo, uradi,

v Vodiču je vse!

Dobiva se za Din 100.— v vseh knjigarnah in pri založni knjigarni

Kleinmayr & Bamberg

dr. z o. z. v Ljubljani.

Lesna industrija

Fran Martinec

mestni tesarski mojster prevzema vsa tesarska ter v to stroko spadajoča dela, obenem lastnik parne žage, prevzema katerokoli množino žaganja lesa, kupuje vsake vrste les, kakor tudi manjše in večje gozdne parcele.

Cene zmerne! Ljubljana, Prule 8. Točna postrežba!

Obče veselje

povzroča povsod harmonika domače tvorice

Vinkota Simončič-a

Strnišče pri Ptuj.

Nizke cene! Ugodni plačilni pogoji.
Na veleselju Pav. K 534.

TVORNICA POHIŠTVA

ANDREJ KREGAR

St-Vid nad Ljubljano (Slovenija)

Izdeluje vse stavbena in pohištvena mizarska dela
Zaloga modernega pohištva, pisalne mize amer. sistema
Zaloga v St-Vidu nasproti kolodvoru.

Cene zmerne.

Razpošilja se cenik.

**J. OISTER IN
DRUG**

MEHANIČNA
PLETILNICA TRAKOV

KAMNIK

SLOVENIJA.

BRZOJAVI: OISTER KAMNIK

Samo na debelo.

Generalno zastopstvo

Velika zaloga

prve vrste industrijskih podjetij za vse vrste strojev, orodja, tehn. industrijskih potrebščin in elektrotehn. stroje

Karol Bastiančič

tehnične in elektrotehnične potrebščine in stroji
Ljubljana, Palača Kreditne banke, Dunajska cesta 1b

Elektrotehnični oddelk: porcelanasti izolatorji za visoko in nizko napetost in vsaki elektroporcelan, oporniki za izolatorje, inštalacijski material, izolirni trak „Durabit“, elektrolitni baker, razsvetljevala, elektromotorji, žarnice „Vertex“, Eskimo Neutilator

Strojnotehnični oddelk: a) specialni industrijski stroji za kemično, opkarniško, glineno, šamotno in cementno industrijo, za tvornice loncev in peči ter za kemičnofarmaceutsko industrijo. - b) Stroji in orodja za obdelovanje lesa. - c) Stroji za orodje in samo orodje za železo, kovino, pločevino in žice. - Industrijske naprave.

Obiskajte semenjski prostor Paviljon K. 525.

Plinov motor 6 HP
proda Jugoslov. tiskarna
v LJUBLJANI.

ZAMENJAM IN KUPUJEM

gramofonske plošče

Razbite in doigrane ne sprejemam. —
A. RASBERGER, Sodna ulica 5.

Železne okrogle stopnjice

(SCHNECKENSTIEGE) 3 m 80 cm
visoke, kompletne, PRODA SIMON
KMETEC v Ljubljani, Kolodvorska
ulica št. 26. 5636

Reg. blagajno »National«

ceno PRODAJ. — Naslov pove uprava
»Slovenca« pod št. 5611.

Naprodaj:

Parni stroj 45 PS

Parni kotel

Pregrevač

Vprašati je pri vratarju HOTELA
»SLON«. 5608

Kupim Foto-aparate

in k tem spadajoče predmete. —
A. RASBERGER, Sodna ulica 5.

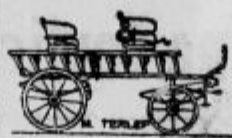
Telovadni zavod

v katerem se goji masaža in telovadba za
okrepitev in razvoj telesa, da prepreči
krivljenje hrbtenice. - Zavod se nahaja:
Stritarjeva ul. št. 9/1, zadnji trakt. 5571

Lesna industrija

„Javor“ v Logatcu

izdeluje pohištvo in stavbena mizarska dela poceni in točno po naročilu. Dobava oprav ca 14 dni po dnevu naročbe. Nekaj oprav iz trdega in mehkega lesa stalno v zalogi.

Priporočam
zalogo
različnih voz
lastnega
izdelka

MATIJA TERLEP Sv. Jerneja cesta 38
Sp. Šiška.

PATRIA

COGNAC

MEDICINAL

Ljubljanski veleseljem, paviljon L
stanica 461.

PRODAM veliko množino
VINSKIH SODOV

in 5 močnih HRAMNIH SODOV po 40 hl
za vino, pivo ali žganje. — AUGUSTIN,
SP. ŠIŠKA, Jerneja cesta 231. 5471

Naprodaj je:

BENCIN MOTOR, DINAMO 12
konjskih sil, več sto metrov pocinkane ŽICE različne debelosti, veliki IZOLATORJI pri:

Elekt. zadrugi v Mozirju.

A. Volk Veletrgovina moke in žita
prodaja in kupuje:
Ljubljana vse vrste žita in drugih poljskih pridelkov.

Nikar ne zamudite posetiti

SINGERJEV

oddelek št. 155 na
Ljubljanskem veleselju.

Kotli za žganje!

Vsak kmetovalec si lahko preskrbi lasten bakren KOTEL že od 251 naprej po redno nizki ceni pri tvrdki FRANC ERJAVEC, Ljubljana, »Pri zlati lo pati«, Valvazorjev trg št. 7. Nasproti Križanske cerkve.
Ne zamudite te izjemne prilike!

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih in vodovodnih inštalacijskih del ter za pokrivanje streh. Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in poštne prosto. Popravila točno in po najnižji ceni. Pločevinasta ambalaža, kakor kante za firnež, olje, benzin, doze za barve, kandite in konzerve.

Leopold Segal

jermerar

Ljubljana, Poljanska cesta 18

priporoča se za vsa v njegovo stroko spadajoča dela kakor tudi svojo veliko zalogo konjskih oprem in drugih jermerarskih izdelkov.

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10.

Telefon interurb. 103.

Ustanovljena l. 1850.

se priporoča za zgradbe vseh vrst ter

izvršuje načrte in proračune.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici v Ljubljani

r. z. z o. z.

v lastni novi palači na Miklošičevi c. poleg hotela Union.

Hranilne vloge se obrestujejo po

6%

brez odbitka rentnega in invalidskega davka ter se obresti zaračunavajo s 1., 11. in 21. vsakega meseca. — Vloge v tekočem računu obrestujemo po 5%, vloge, vezane na dobo pol leta, po 6%. — Večje vezane zneske obrestujemo po dogovoru z ravnateljstvom precej višje.

UNSON Kanditi
UNSON Karameli
UNSON Čokolade

„UNSON“ tovarna
kanditov in čokolade
ZAGREB

Razstavljeno na Lj. Veleseljmu
paviljon „E“ štev. 455.

Pisalne stroje,
razmnoževalne
aparate,
Računske stroje

THE REX CO

Ljubljana Zagreb
Gradišče 10 Duga ul. 32
USTANOVljENO 1906
Paviljon H št. 290

Pisarniško po-
hištvo ter vse
pisarniške
potrebščine

PIPAN & CIE., kem. komerc. družba z o. z.
Ljubljana, Resljeva cesta 2.

I a. amerišanska — pensilvanska vsakovrstna strojna olja tovorna mast
benzin in terpentini kemikalije in tehnični predmeti

I a. angl. Soja jedilno olje, znamke „HOMCO“ vsakovrstne ribje
masti, itd. Zastopa največji amer. koncern mineralov in kemikalij.

OGENJ pogasite ter se ga obvarujete takoj s svetovno znanim
originalnim **„MINIMAX“** originalnim

ročnim gasilnim aparatom, kateri je zelo priročen in ogenj brez
uporabe vode takoj pogasi. Pojasnila daje samo.

Generalno zastopstvo za Slovenijo **LJUBLJANA** Resljeva cesta štev. 2.

**Cementni
zarežani
strešnik**

(FALZ), betonske cevi, vratne pod-
boje in drugo. Ia portland cement
nudi **F. Banda in drug**,
Karlovska cesta 8.

Bronaste zvonove vlija

najceneje in z dobavnim
rokom od 2 do 5 mesecev

Zvonarna in livarna

Št. Vid nad Ljubljano.

Strojno mizarstvo in konc. pogrebno podjetje

M. GOGALA, Bled,

se priporoča za izdelavo: oken, vrat, portalov,
stopnic, steklenih sten, verand in pohištva, in
sicer od enostavne do najfinejše vrste. — Zaloge
transportnih krst in prevzem pogrebnih trans-
portov na vse strani naše države.

Inserirajte v „Slovencu“!

»TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV«
V HRASTNIKU — izdeluje:

Umetna gnojila,
žvepleno kislino,
solno kislino,
kristalno sodo,
pralni prašek,
kalijev soliter,
natrijev soliter,
glavberjevo sol,
grenko sol,
zeleno - oksidne barve,
stenske barve,
žgano apno.

Kremo za čevlje,
„Neosan“ „Neo Notre“,
„Admirabel“,
mast za usnje,
pisalne tinte v raznih barvah,
barve za štamplje,
modrila za perilo,
vazelino,
olje za šivalne stroje,
čistila za kovine,
parketni vosk.

Na Veleseljmu Paviljon »E«, številka 14!

Fran Ravnikar

mesni tesarški mojster

Ljubljana, Linhartova ulica štev. 25.

Telefon štev. 415.

Poštno - čekovni račun 11.428.

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela, in sicer vodno
in nadtalno ter umetno tesarstvo.

Parna žaga in strojne delavnice.

Prevzemam po danih, kakor tudi lastnih načrtih zgradbo
mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske
stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja,
balkone, vrtno ulice, verande ter razna druga vrtna arhi-
tektonična dela. Stopnice, dekorativne stropove ter deko-
rativne stenske opaze. Za razne industrijske stavbe opo-
zarjam zlasti na moje patentirane nosilce za večje proste
raspetine od 12—15 m.

Razstava v paviljonu za stavbeno stroko in lesno industrijo

**Jadranska banka d. d.
Beograd**

Dionička glavnica: Din 60 milijonov. Rezerva: 32,515.000.-

Podružnice:

Bled,
Cavtat,
Celje,
Dubrovnik,
Ercegnovi,
Jelsa,

Jesenice,
Korčula,
Kotor,
Kranj,
Ljubljana,
Maribor,

Metković,
Prevalje,
Sarajevo,
Split,
Sibenik,
Zagreb.

Amerikanski odio

Naslov za brzojavke: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Cortland Street 32,
New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofogasta, Punta
Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Prva žebliarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slov.).

Brzojavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Zebli za železnice, Zebli za ladje, črni ali pocinkani, Zebli za zgradbe, Zebli za čevlje, Spojke za odre in
prage, Spojke za ladje in splave, Železne brane, Zobje za brane, Kljuge za podobe, zid itd., Vijaki z maticami,
Zakovice za tenderje, kotle in mostove, Vijačni čepi, Verige.

,ALAT' tvornica ozkotirnih železnice

Telefon 7—11 Zagreb Gajeva 59

Izdelujemo:

Izogibalnice, obračalnice, vagoni, kolesja, ležišča za vse širine in v vsaki izvršitvi.

Dobavljamo:

kompletne ozkotirne železnice: za žage, lesne trgovce, opekarnice, rudnike in vse druge industrije.

Stavbišče naprodaj!

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani namerava prodati ob Miklošičevi cesti in podaljšani Čopovi ulici vogalno STAVBNO PARCELO v izmeri 2.740-5 m. — Pismene ponudbe je vložiti v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Turjaški trg št. 4.

Društvo more vsak čez premeniti ta vozni red. Mesto treba napredovati 14 dni pred odhodom ladje.

JUGOSLAVIJA

SJEVERNA - AMERIKA - JUŽNA

PUTNIČKI URED

JADRANSKE BANKE

Ljubljana, Zagreb, Beograd, Sarajevo, Split, Šibenik, Dubrovnik, Kotor, Ercegnovi, Metković, Korčula, Jelsa, Maribor, Celje, Prevalje, Kranj

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

Navigazione Generale Italiana

VOZNI RED

Genova	Buenos Aires	Genova	New York
12. septembra	Palermo 6. oktobra	7. septembra	Giulio Cesare 12. septembra
20. septembra	Pisa Manfreda 8. oktobra	19. septembra	Taormina 8. oktobra
26. septembra	Indiana 21. oktobra	4. oktobra	Colombo 15. oktobra
6. oktobra	Duca Abruzzi 26. oktobra	12. oktobra	America 25. oktobra
18. oktobra	Giulio Cesare 7. novembra		

INFORMACIJE DAJE BREZPLAČNO
JADRANSKA BANKA v zgoraj navedenih mestih.

Friedr. Siemens

patent kurični in kuhalni aparati d. z. o. z.

Beograd Ljubljana Zagreb
Kosovska 53 Aleksandrova c. 2 Gunduličeva ul. 11

Proizvaja in dobavlja najboljše kakovosti: prenosljive štedilnike, kopalnične peči, kopalne banje, kavarniške štedilnike

Kuhalne priprave na plin, paro in premog

za bolnice, zavode, hotela, ljudske kuhinje, vojašnice, kantine, domače gospodinjstvo, graščine, gosposke kuhinje i. t. d.

Posebnost: kuhalni, kurični in kopalni aparati na premog, drva in plin; plinski aparati za obrtne svrhe.

Le pristna kakovost! Nizke cene! Točna postrežba!

INŽENERSKI POSET IN PONUDBE BREZPLAČNO

Prepričajte se, da je
,ZIKA'
to, kar je bila svojčas
Vydrovka. — Zahtevajte
vzorec v pavilj. E št. 107.

SPOMINKE za letovišča in božja
pota, vžganopisana,
izdeluje DRAGO VIŠNAR, JESENICE,
Gorenjsko. — Ljubljanski VELESEJEM,
paviljon E, št. 12. 5486

Šampanjec 'Bouvier'

Vino v steklenicah iz lastnih trdkih kleti
CLOTARJA BOUVIER v Gornji Radgoni

Zaloga v vseh večjih mestih.

KONFEKCIJSKA INDUSTRIJA DRAGO SCHWAB

== LJUBLJANA, DVORNI TRG 3. ==

Priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih oblek za gospe in dečke, nadalje površnike, zimnike, raglane, dežne plašče, usnjene suknjiče, auto čepice itd. po konkurenčnih cenah. — Specijalna zaloga angleškega in češkega sukna. Perilo, modni in športni predmeti.

Razstava lastnih izdelkov na Ljubljanskem velesejmu od 1. do 10. septembra 1923 (paviljon „I“ št. 407).

INCUS d. d. preje Carl Pollak

Tovarna usnja in usnatih izdelkov Kranj, Ljubljana, Vrhnika
Centralna pisarna Ljubljana, Sv. Petra cesta 68. Tel. 528.

I. Industrija usnja.

A. VEGETABILNO

(čreslostrojeno usnje):

1. KRAVINE, rjave, črne in chagrin, ter za mehove in strehe;
2. KIPSI;
3. TELETINE;
4. OVCINE in KOZINE:
a) mazane, rjave in črne;
b) barvane, za mobilje, tapetiranje in konfekcijo;
5. VACHETTES:
a) za izdelavo DOKOLENIC, barvane ali naravne,
b) za izdelavo NOGOMETNIH ŽOG,
c) za izdelavo razne USNJATE KONFEKCIJE;
6. SVINJINE (specialiteta):
a) za fino JAHALNO OPREMO, barvane ali naravne,
b) za KOVCEGE,
c) za MOBILJE in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefeuilles in knjigoveštvo);
7. PODPLATI:
a) trovloženi hrastostrojani podplati,
b) vache;
8. CROUPONI za izdelavo TRANSMISIJSKIH JERMENOV:
a) specialno strojeni (angleški sistem),
b) hrastostrojani.

B. CHROM - USNJE:

1. box-calf, črno in barvano;
2. chevreaux;

3. chevette;
4. chrom-usnje za izdelavo JERMENOV.

C. GALUN - USNJE

za izdelovanje vezilnih in šivalnih JERMENOV.

D. LAK - USNJE:

1. Box - calf;
2. chevreaux.

II. Industrija usnatih izdelkov.

A. ČEVLJARSKI IZDELKI:

1. ČEVLJI za štrpaci;
2. " za rudnike;
3. " za sport in nogomet;
4. " po vojaškem vzorcu;
5. SANDALE.

B. KONFEKCIJA TRANSMISIJSKIH GONILNIH JERMENOV:

1. Specialni stroj;
2. hrastov stroj;
3. chrom - stroj;
4. jermenci za šivanje in vezanje transmisijskih jermenov.

C. KONFEKCIJA za

DOKOLENICE (gamaše), NOGOMETNE ŽOGE, TORBICE, PORTEFEUILLES itd. iz vegetabilnega, chrom- in lak-usnja, NAHRBTNIKI, sportni PASOVI itd., TRZNE TORBICE.

Ljubljanski veliki sejmi paviljon I 394

Ljubljanski veliki sejmi paviljon I 394

Trgovska banka d. d., Ljubljana

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Selenburgova ulica št. 1

(Kapital in rezerve Din 17.500.000.—)

izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavke: Trgovska.

Telefoni: 139, 146, 458.

Ekspoziture:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica v Kolo-dvorski ulici)